

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวปจรรย์ จำเนียรกุล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

ปาจรีย์ จำเนียรกุล : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง
นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อุตสาหะ, 139 หน้า

การประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้าน
โคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์
เพื่อการศึกษาการบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านโคก
ไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา บังคับบวกและบังคับ
ลบที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมาย กระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และตัวชี้วัดความ
เข้มแข็งของชุมชนบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด
นครราชสีมา

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาระหว่างเดือน ธันวาคม 2544 ถึงเดือนกรกฎาคม 2545
โดยวิธีการศึกษาเอกสารข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ การจัดเวทีชาวบ้าน การสังเกต และการสัมภาษณ์
ชาวบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และ
บุคคลที่เกี่ยวข้อง

ผลการประเมินที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

เมื่อทำการประเมินโครงการเพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกอง
ทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา ในประเด็นที่มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ซึ่งมีการนำเงินดังกล่าวไปใช้
ในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และสวัสดิการของสมาชิก โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
มีการบริหารจัดการและการจัดการกองทุนได้เป็นขั้นตอน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทำให้ชาว
บ้านเกิดกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง มีการสร้าง
ศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงทำให้สามารถมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้ดี
ขึ้นกว่าอดีต โดยที่เศรษฐกิจของหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการกระตุ้นในด้านต่างๆ ทำให้เกิดการตื่นตัวทางด้านเศรษฐกิจ มีการนำ
ความรู้ต่างๆ ที่ได้รับรู้มาไปประยุกต์ใช้กับความรู้ที่ตนมีอยู่แล้วเพื่อนำไปพัฒนาให้มีวิธีการและขั้น
ตอนที่ดีขึ้น ทำให้มีการลดต้นทุนในการผลิตนอกจากเศรษฐกิจจะได้รับการกระตุ้นแล้ว เศรษฐกิจ
ยังได้รับภูมิคุ้มกันอีกด้วย จะเห็นได้ว่าชาวบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง

นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งดูได้จากปัจจัยทั้งด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และยังพิจารณาและวิเคราะห์ไปถึงการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้านหรือตำบลเมื่อได้ศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทฤษฎีของประชาชนในหมู่บ้าน

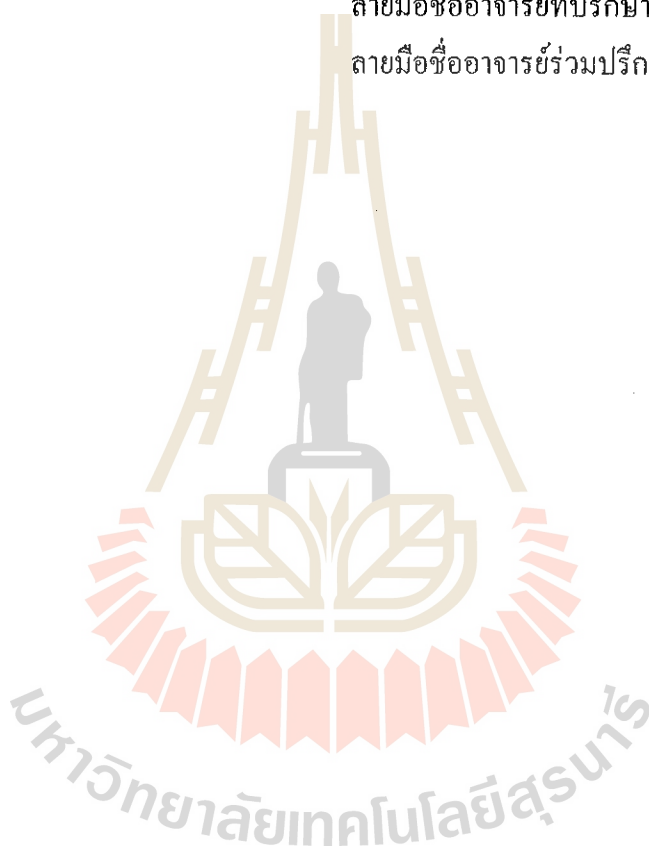
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา...ชาณัฐย์...สำเริง ร.อ.อ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อูสาหะ)

กรรมการสอบ

.....
(อ.ไพรัชกร ต. เกียรติศักดิ์ โสภมภ์)

.....
(ผศ.ดร.ศุภพ อุทัย)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....
(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

๒๕๖๕

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จล่วงด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อูสาหะ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำ ปรึกษาทางด้านวิชาการ
- นางไสว แมวมั่งมี ผู้ใหญ่บ้านและประธานกองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการค้นคว้า สอบถามข้อมูล เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนอย่างดียิ่ง
- พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่ปฏิบัติงานวิจัย
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และพี่น้องในหมู่บ้านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ ทำนุนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

ปจรรีย์ จำเนียรกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	5
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	5
6. คำศัพท์นิยามเฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	9
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	12
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	13
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	16
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	18
7. หลักการประเมิน โครงการแบบชีพพ์โมเดล.....	20
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	22

9. เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	26
1. รูปแบบการประเมิน.....	26
2. กลุ่มเป้าหมาย.....	26
3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน.....	27
4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามรูปแบบการประเมิน.....	28
5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัด ตามรูปแบบการประเมิน.....	37
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมิน โครงการ.....	39
1. สภาพทั่วไปของบ้าน โศกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา.....	39
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	45
2.1 การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	45
2.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมาย ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	59
2.3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายใน และระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล.....	62
2.4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามธรรมชาติของประชาชนและที่กำหนด โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	64
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล.....	65
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	70
2. วิธีดำเนินการ.....	70

3. สรุปและอภิปรายผล.....	71
3.1 สภาพทั่วไปของบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา.....	71
3.2 การบรรจุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา.....	72
3.3 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรจุเป้าหมาย ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	76
3.4 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายใน และระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล.....	77
3.5 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทฤษฎีของประชาชนที่กำหนดโดย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	77
4. ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินบริบท..... 28
2	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย..... 31
3	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ..... 32
4	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต..... 35
5	ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตาม รูปแบบการประเมิน..... 38
6	ผู้นำที่เป็นทางการ..... 43
7	ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ..... 44
8	รายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกองทุน (เงินสามัญ)..... 54
9	รายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกองทุน (เงินฉุกเฉิน)..... 56
10	จำนวนสมาชิกกองทุน..... 65
11	กรณีที่ 1 นางสมนึก งามสีไสย บ้านเลขที่ 109 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา..... 66
12	กรณีที่ 2 นายพิน จุลเกาะ บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา..... 66
13	กรณีที่ 3 นางศรีพลอย ถมจอหอ บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา..... 67
14	กรณีที่ 4 นายพงษ์สิทธิ์ มารศรี บ้านเลขที่ 52 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา..... 67
15	กรณีที่ 5 นางอันธิกา โดมกระโทก บ้านเลขที่ 83 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา..... 68

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1	
แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อบ้าน โศก ใฝ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา.....	41
2	
ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุนหมู่บ้าน.....	58

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เห็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชนเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายและบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเองเพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองผู้การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในอนาคต

หมู่บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จและได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนพร้อมกับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว เพื่อที่จะให้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้ บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดจึงสมควรที่จะมีการประเมิน และผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตยศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้านโคกไผ่น้อย นีั้มาระยะหนึ่งแล้ว จึงรับผิดชอบในการประเมินและเรียบเรียงเป็นสารนิพนธ์ (Substantive Report) ฉบับนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านโคกไผ่น้อย ในประเด็นต่อไปนี้
 - 1.1 หมู่บ้านมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก
 - 1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
 - 1.3 กระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้มากน้อยเพียงใด
 - 1.4 เศรษฐกิจของหมู่บ้านได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน
 - 1.5 ประชาชนในหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันหมู่บ้านและตำบล
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในหมู่บ้าน และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กรอบความคิดทฤษฎี

การวิจัยเป็นเครื่องมือที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการประเมินความสำเร็จของโครงการหรือการวัดความสามารถในการบรรลุผลของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการดำเนินงานว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด นักทฤษฎีองค์กรทั้งหลายต่างพากันเสนอความคิด วิธีการวิเคราะห์และตัวแบบ (Models) ของการศึกษาเพื่อการประเมินความสำเร็จของโครงการหรือหน่วยงานต่างๆ

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า “เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่”¹

¹ ศ.ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. 2544. หน้า 222.

จากแนวคิดตามรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ดังกล่าวจะได้นำมาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านและสามารถแสดงรายละเอียดได้ตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้า
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิต

องค์ประกอบการประเมิน				
หน่วยการประเมิน	C	I	P	P
ระดับหมู่บ้าน	<p>C1= ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน</p> <p>C2 = สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน</p> <p>C3=สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน</p> <p>C4 = วัฒนธรรม ประเพณี</p> <p>C5=โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>C6 = ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>C7 = โครงการพัฒนาที่ผ่านมา</p> <p>C8 = ความเข้มแข็งของชุมชน</p>	<p>I1 = นโยบายรัฐบาล ระดับนโยบายทางปฏิบัติการ ส่วนกลาง</p> <p>(ปรัชญา วัตถุประสงค์หลักแผนปฏิบัติการ ประเมินความพร้อมระยะยาวต่าง ๆ...)</p> <p>I2 = การประชาสัมพันธ์ (ระดับประเทศ/ระดับจังหวัด/ระดับอำเภอ)</p> <p>I3 = คณะอนุกรรมการที่ตั้งขึ้นระดับอำเภอ</p> <p>I4 = คณะกรรมการกองทุน (การได้มา, คุณสมบัติ)</p> <p>I5 = การเตรียมพร้อม/สร้างความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการของกองทุน</p> <p>I6 = เงินกองทุน 1 ล้านบาท</p> <p>I7 = เงินทุนสะสมเงินช่วยเหลือฯ งบอุดหนุน 6 ข้อ 23 (2-18)</p> <p>I8 = บัญชีคชของหมู่บ้าน</p>	<p>PCI = การจัดระเบียบกองทุน (ทุกระยะ)</p> <p>PC2 = การจัดทำเอกสารเพื่อขอเงินเป็นชนกองทุน</p> <p>PC3 = ระบบบัญชีกองทุน</p> <p>PC4 = กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน</p> <p>PC4.1 = การรับสมัคร</p> <p>PC4.2 = การหมดสภาพ</p> <p>PC4.3 = ประเภทสมาชิก</p> <p>PC4.4 = การทำทะเบียนสมาชิก</p> <p>PC5 = กิจกรรมเกี่ยวกับการเงินกองทุน</p> <p>PC5.1 = การคัดเลือกผู้กู้</p> <p>PC5.2 = การจัดทำเอกสารประกอบการกู้</p> <p>PC5.3 = โอนเงินให้ผู้ใช้</p> <p>PC5.4 = รับชำระหนี้</p> <p>PC6 = การส่งเสริมการให้เงินกู้</p> <p>PC6.1 = การแนะนำวิธีทำธุรกิจ</p> <p>PC6.2 = การช่วยเหลือตลาด</p> <p>PC7 = การตรวจสอบการให้เงินกู้</p> <p>PC8 = การจัดทำรายงานของคณะกรรมการและเผยแพร่ผลดำเนินงาน</p> <p>PC9 = การจัดสรรผลประโยชน์</p> <p>PC10 = การสร้างเครือข่ายการให้เงินกู้ โดยนักรักกองทุนและกิจกรรมอื่น ๆ</p> <p>PC11 = การให้เงินกู้</p> <p>PC12 = การหาความรู้เพิ่มเติม</p> <p>PC13 = การตลาด</p> <p>PC14 = การทำบัญชีใช้เงิน</p>	<p>PD1 = จำนวนสมาชิกกองทุน</p> <p>PD2 = จำนวนผู้ได้เงินกู้</p> <p>PD3 = ยอดเงินที่ให้กู้</p> <p>PD4 = จำนวนผู้ชำระเงินกู้ตามกำหนด</p> <p>PD5 = ยอดชำระ คืนตามกำหนด</p> <p>PD6 = กองทุนสะสม (ความเคลื่อนไหว)</p> <p>๗ เดือนเสียหาย</p> <p>PD7 = การให้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์</p> <p>PD8 = ทัศนคติชุมชนต่อกองทุน (กระบวนการ, กิจกรรมฯ) ต่อปัจเจกบุคคล</p> <p>PD9 = การเกิดเครือข่ายองค์กรการเงิน</p> <p>PD10 = ความสามารถในการพึ่งตนเอง</p> <p>PD11 = ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน</p> <p>PD12 = ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้</p> <p>PD12.1 = ผลโดยตรง</p> <p>PD12.2 = ผลโดยอ้อม</p>
ระดับตำบล (ผู้กู้)	<p>C9 = อาชีพเดิม (หลักและรอง)</p> <p>C10 = สมาชิกครอบครัว</p> <p>C11 = สภาพการอยู่อาศัย</p> <p>C12 = รายได้ของครอบครัว</p> <p>C13 = หนี้สินของครอบครัว</p>	<p>I9 = จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ</p> <p>I10 = จำนวนเงินลงทุนของสหกรณ์</p> <p>I11 = สถานที่ในการประกอบอาชีพ</p> <p>I12 = วัตถุประสงค์</p> <p>I13 = ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ</p> <p>I14 = จำนวนแรงงาน</p> <p>I15 = วัตถุประสงค์</p>		

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้าน โศกไผ่น้อย หมู่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน โศกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ที่ผู้วิจัยปฏิบัติงาน
- ขั้นที่ 3 ใช้ชีพพีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน โศกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 และกำหนดตัวบ่งชี้ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4
- ขั้นที่ 6 ลงมือเขียน บทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวก

ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

ภายหลังจากที่หมู่บ้านได้รับการจัดสรรเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านมีดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. ได้ตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และแนวทางการวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่างๆระดับหมู่บ้าน
4. ผู้วิจัยได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

กองทุนหมู่บ้าน บ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา	หมายถึง	กองทุนหมู่บ้าน โคนไฟน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โคนไฟน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โคนไฟน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ประธานกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	ประธานกองทุนหมู่บ้าน โคนไฟน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ระเบียบกองทุน	หมายถึง	ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน โคนไฟน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
บันทึกกองทุนหมู่บ้าน	หมายถึง	บันทึกกองทุนหมู่บ้าน โคนไฟน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	หมายถึง	บันทึกกองทุนหมู่บ้าน โคนไฟน้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ทั้งที่เป็นนโยบาย หลักการ ระเบียบต่างๆรวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีการประเมินและหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้าน ดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและรายได้ให้ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

จากนโยบายดังกล่าวของรัฐบาลเป็นการทำให้หมู่บ้านและชุมชนสามารถที่จะต่อสู้กับปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นปัญหาที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนและขาดแคลนแหล่งเงินทุนที่จะใช้ในการพัฒนาและประกอบอาชีพให้หมดสิ้นไป

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 2) การบริหารและจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
- 3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางในหมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

ความพร้อมที่พึงมีนั้นคือความพร้อมทางด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนของหมู่บ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนอาชีพด้านต่างๆ ฯลฯ การมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน รวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน และการควบคุมดูแลกันเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง การบริหารจัดการกองทุนต้องสอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนองเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น โดยมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน สำหรับการนำไปสู่การกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชน และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่นชุมชน ให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยการ เรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 4) เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนและสังคมโดยรวม

5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

หลักการสำคัญของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองคือ เพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนท้องถิ่น ให้ชุมชนได้เป็นผู้กำหนดอนาคต และบริหารจัดการกองทุนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง สามารถที่จะเกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

เพื่อเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม เพื่อกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นระบบฐานรากของประเทศ

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบเกี่ยวข้องดังนี้

1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ทำวิจัยจะใช้แนวทาง นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วย

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวดดังนี้

หมวดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกิน 4 คน

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับ แต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือใน กรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยัง มีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ใน ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระวาระหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรง คุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- 4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติ หน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรอง ประธานกรรมการประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคน หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มี เสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง และกองทุน
- 2) กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- 3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- 4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- 5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- 6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- 7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- 8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- 9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- 10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 11) ปฏิบัติหน้าที่อื่นหรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวดที่ 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- 2) ปฏิบัติงานธุรการของ คณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ
- 3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ คณะกรรมการและของกองทุน
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และ แนวทางในการบริหารกองทุน
- 5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- 6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจง และฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- 7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- 8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการ เกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- 9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงาน เสนอต่อคณะกรรมการ
- 11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3. การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่างๆ เนื่องจากกระบวนการ

เลือกคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 กล่าวว่

1. จะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
2. การคัดเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มิชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมใน

ด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

1. จำนวนประชากรในหมู่บ้าน
2. จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน
3. อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน
4. ผลผลิตของประชากรในหมู่บ้าน
 - ผลผลิตด้านต่างๆ เกษตร การทำประมง อุตสาหกรรมในครัวเรือน ฯลฯ
 - การแปรรูปผลผลิตก่อนส่งไปจำหน่าย
 - ผู้ดำเนินการแปรรูปผลผลิต
 - แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า
 - สถานที่จัดจำหน่าย
5. รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้านต่อครัวเรือน

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

1. จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
3. วันที่มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ หรือไม่
5. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านของตนเองแล้วมีความเห็นว่า คณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพมีจำนวนกี่คน
6. รายชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน

1. ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
2. ระเบียบข้อบังคับจะต้องมีข้อกำหนดดังนี้
 - ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงินออม การถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก)

- ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระเงินกู้
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีกองทุน

ฯลฯ

3. วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ

ส่วนที่ 4 ทวนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

1. จำนวนกลุ่ม / องค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน
2. จำนวนสมาชิกปัจจุบันของกองทุน
3. จำนวนเงินที่สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของการถือหุ้น / การออม / ค่าธรรมเนียม / เงินบริจาคหรือให้เปล่า ในปัจจุบัน
4. การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคาร
5. หมู่บ้านมีความร่วมมือหรือเชื่อมโยงในการพัฒนากับหมู่บ้าน ชุมชน หรือเครือข่ายอื่นนอกหมู่บ้านหรือไม่

ส่วนที่ 5 แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง
2. วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง
3. กองทุนหมู่บ้านจะให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อกิจกรรมอะไรบ้าง
4. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้
5. วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้
6. วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้
7. วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงินต้น และดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัญญา
8. แนวทางในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน
9. ข้อคิดเห็นอื่นๆ ในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
10. การประเมินความพร้อมในหมู่บ้าน

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง

ที่ตั้งของกองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อยตั้งอยู่ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ ด้วยวิธีการถือหุ้น และการฝากเงินสัจจะ
3. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
4. เพื่อพัฒนาจิตใจให้สมาชิกเป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการ
 - เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 - เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 - เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 - เป็นคนรู้รักสามัคคี
5. เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
 - เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 - เป็นคนเก่งงาน ขยันการงานและมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน
 - เป็นคนเก่ง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน

3. แหล่งที่มาของกองทุน

1. เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
2. เงินกู้ยืม
3. ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
4. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
5. เงินฝากสัจจะเงินค่าหุ้น
6. ทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอันใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันไม่น้อยกว่า

2. ต้องเป็นผู้มีนิสัยดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน

3. เป็นผู้ที่มีความพร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

5. อุดหนุน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

6. มีเงินถือหุ้นอย่างน้อยคนละ 1 หุ้น

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

2. ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวสามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนได้ปีละครั้ง โดยสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของสมาชิก

3. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าเป็นสมาชิกโดยมีมติสิบในสิบห้าของคณะกรรมการกองทุน

4. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติ และเห็นสมควรรับเข้าเป็นสมาชิกจะต้องแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากตั้งจะภายใน 1 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

6. การพ้นจากการเป็นสมาชิก

1. ตาย

2. ลาออก และได้รับอนุมัติลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

3. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ

4. ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม

5. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์ หรือไม่ให้ความร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

6. จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก

7. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

8. มีลักษณะหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับคุณสมบัติของสมาชิก

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 30 สมาชิกตามข้อ 18 (3) ที่ประสงค์จะขอเงินกู้จากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 31 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ข้อ 32 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 33 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ 34 ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีต ประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 36 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่งหรือดำเนินการอื่นๆตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ 37 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้ นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

กรณีกองทุนหมู่บ้านโลกไผ่น้อย หมู่ 4 มีเกณฑ์สำหรับพิจารณาเงินกู้ดังนี้

1. เป็นคนชนบททำมาหากิน รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละต่อส่วนรวม
2. เป็นบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้านด้วยดีเสมอมา ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
3. เป็นบุคคลที่พร้อมจะปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ
4. วัตถุประสงค์ของการกู้กับจำนวนเงินมีความเหมาะสมตามความเป็นจริง

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพโฟโมเดล

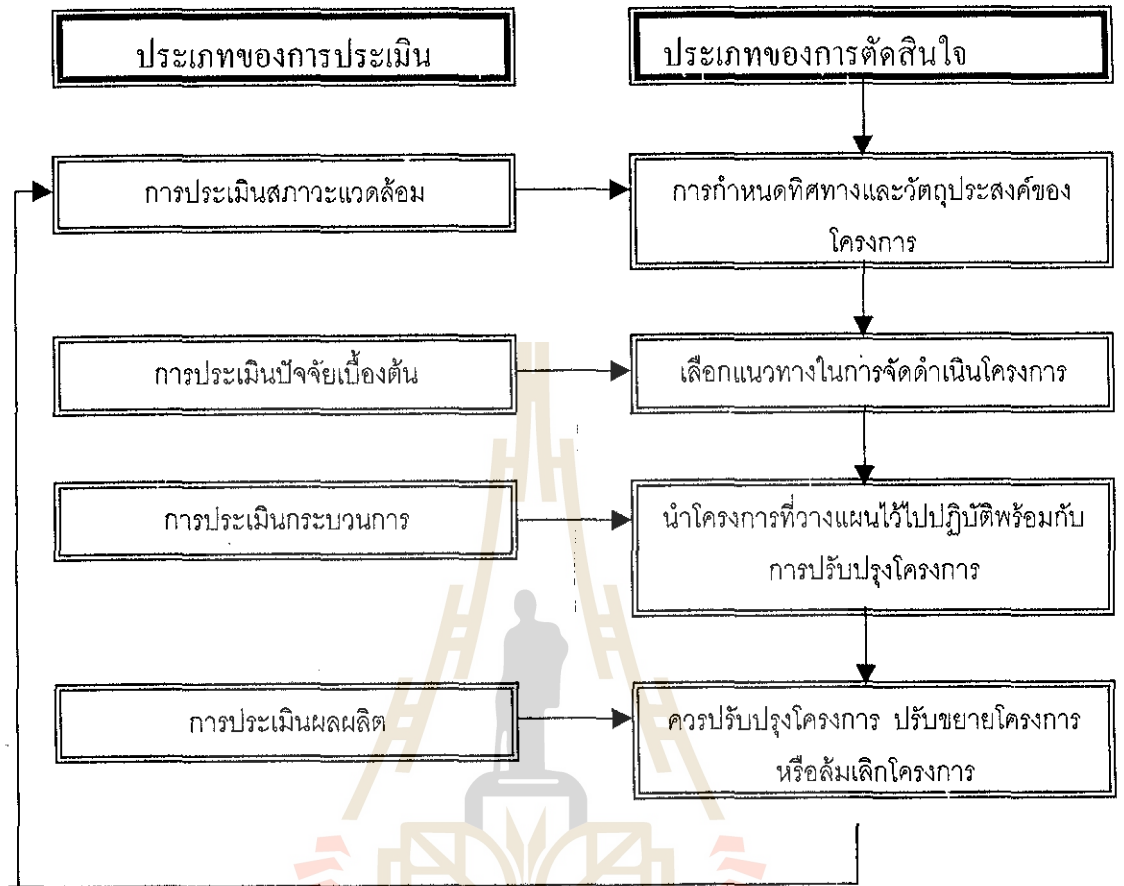
รูปแบบการประเมินแบบชีพโฟโมเดล

การประเมินโครงการแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบของการประเมินโครงการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อการตัดสินใจ ซึ่งจะต้องทำการประเมิน 4 ด้านคือ²

1. การประเมินสภาพแวดล้อม เป็นการประเมินผลพื้นฐานเกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลที่จะนำไปสู่การพัฒนาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฝึกอบรมและพัฒนา
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อค้นหาตัวประกอบหรือแนวทางที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพที่จะอำนวยให้โครงการดำเนินไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่า โครงการได้ดำเนินไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีความคลาดเคลื่อนประการใด การประเมินขั้นนี้จะนำผลไปสู่การประเมินผลขั้นผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมและพัฒนา เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาหรืออุปสรรคของการดำเนินโครงการ เพื่อที่จะแก้ไขปรับปรุงได้ทันที
4. การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์จากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการหรือไม่ การประเมินในลักษณะนี้เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด โดยแบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ การประเมินผลทันทีที่โครงการเสร็จสิ้นลง และการประเมินผลแบบติดตามผลหลังโครงการเสร็จสิ้น ซึ่งการประเมินผลในขั้นตอนที่ 2 เป็นการประเมินที่ไม่ควรเกิน 6 เดือนเพื่อวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างแท้จริง โดยไม่ต้องการที่จะให้มีปัจจัยอื่นเข้ามามีอิทธิพลต่อการฝึกอบรมและพัฒนา

² ดร. เครือวัลย์ สิมอภิชชาติ. หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนา. 2531. หน้า 147-148.

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองซิปป³

ปัญหาของการประเมินโครงการแบบ CIPP Model⁴

ปัญหาที่เกิดจากข้อมูลนำเข้า

- 1) ขาดแคลนงบประมาณที่จะต้องใช้เพื่อการประเมินโครงการ
- 2) ความไม่เพียงพอและความไม่เหมาะสมของผู้ที่จะทำหน้าที่ในการประเมิน

โครงการ

- 3) การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการประเมินโครงการ
- 4) การขาดหลักการในการบริหารและประเมินโครงการ

ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการ

- 1) ความไม่ชัดเจนและเหมาะสมในวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

³ ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, เล่มเดิม, หน้า 233.

⁴ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ, การบริหารโครงการ, 2529, หน้า 68-99.

- 2) การใช้รูปแบบการประเมินที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะของโครงการ
- 3) ประเมินเฉพาะจุดใดจุดหนึ่งของโครงการเท่านั้น
- 4) ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับโครงการ

ปัญหาที่เกิดจากผลงาน

- 1) ผลงานการประเมินโครงการขาดความน่าเชื่อถือที่จะต้องนำไปใช้หรือเพื่อการตัดสินใจ
- 2) ผลของการประเมินโครงการบิดเบือนไปจากความจริง
- 3) ผลของการประเมินมักถูกละเลยจากผู้บริหารที่จะต้องนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น
- 4) ผลของการประเมินไม่สอดคล้องหรือเบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้มากเกินไป

8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำการไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิจัยและประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้มีการจัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านแล้วหรือที่ยังไม่ได้อนุมัติก็ตามการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภาระกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการของการศึกษาบัณฑิต เพื่อเข้าไปช่วยเหลือ ส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลวิสัยนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตที่ว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
- 3) เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
- 4) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

- 1) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - 2) ให้บัณฑิตได้ยกระดับฐานะการศึกษา และมีศักยภาพในการบริหารโครงการ
 - 3) มีรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการวิจัยกองทุนทั้งสิ้น 74,881 กองทุน
- การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

1. คำนึงวัตถุประสงค์สำเร็จของโครงการ

- 1) จำนวนเงินกองทุน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
- 2) จำนวนบัณฑิตที่ว่างงานมีรายได้
- 3) จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาลักษณะการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาบริหารจัดการโครงการ
- 4) จำนวนการรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลวิจัยของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. กลไกการติดตามและประเมินผล

- 1) มีคณาจารย์ติดตามและประเมินผลและส่งเสริมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะๆจากนักศึกษาที่ได้รับทุนทุกๆ 15 วันและ 1 เดือน เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลลัพธ์ ปัญหาอุปสรรคของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) มีการประชุมสัมมนา 3 เดือน ของคณะกรรมการส่วนกลาง และคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อนำปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. ผลประโยชน์ของโครงการ

1) บัณฑิตที่ว่างงานจำนวน 74,881 คน จะได้รับทุนการศึกษาทุกเดือน

2) ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ คือผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรการจัดการและประเมินโครงการ โดยใช้ชุมชนเป็นห้องเรียน มีการเรียนรู้ ปฏิบัติงาน และแก้ไขที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ซึ่งจะมีประสบการณ์จริงนำไปใช้ในการทำงานต่อไป นอกจากนี้ยังมีโอกาสหางานได้ง่ายขึ้น และมีโอกาสได้รับการจ้างงานจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หรือ อบต. และสามารถนำประกาศนียบัตรไปใช้เป็นหน่วยกิตสมทบในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทได้

3) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเมินผลและส่งเสริมการพัฒนานโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นการสร้างเสริมกิจกรรมของนโยบายที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา

หน้าที่ของนักศึกษา

1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ
2. ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุน
3. ส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุนให้มีประสิทธิภาพ

1. การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

เป็นการศึกษาแบบใช้ชุมชนท้องถิ่น เป็นกรณีศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้นหลักสูตรดังกล่าวจะเน้นภาคปฏิบัติจริง โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็น เครื่องมือให้เกิดการเรียนรู้แบบผสมผสานความรู้สากลที่เป็นทฤษฎีกับความรู้ท้องถิ่นที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม

2. การประเมินโครงการ

2.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1) เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน 5 ข้อ ที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้หรือไม่
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา
- 3) เพื่อให้เกิดองค์กรเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้
- 4) เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

1.2. การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นการบูรณาการการเรียนการสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการเข้าด้วยกัน

ดังนั้น งานที่ส่งเพื่อการเรียนตามหลักสูตรกับงานในหน้าที่ประเมินโครงการจะไม่แยกออกจากกัน โดยสรุปคือ ทำงานส่งหนึ่งชิ้นงานจะได้ทั้งคะแนนจากการเรียนและทำงานประเมินโครงการไปด้วย

3. ส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เป้าหมายคือให้ดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประสิทธิภาพ ผู้กู้เงินจากกองทุนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ และชุมชนเกิดความเข้มแข็ง โดยมีกลุ่มองค์กรเพิ่มขึ้น มีเครือข่ายการเรียนรู้ สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

4. ผลงานชิ้นสุดท้ายที่ต้องส่งคือ สารนิพนธ์

สารนิพนธ์ เรื่องการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

9. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ

1. คู่มือนักศึกษา
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
4. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน
5. ชุดวิชาการจัดการและการวางแผนธุรกิจ
6. ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน
7. ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา
8. กทบช.1
9. กทบช.2

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะ บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้ เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีการดำเนินการประเมินดังต่อไปนี้

รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ ซิปป์โมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้ เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)
2. การประเมินปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสภาพและบทบาทหน้าที่ต่างๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15	คน
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	121	คน
2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	63	คน
2.2 สมาชิกทั่วไป	จำนวน	58	คน
3. ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	413	คน
4. ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	10	คน
5. ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	5	คน

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่างๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่างๆ (บร.)

3. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4. การศึกษาเจาะลึกรายกรณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 5 รายที่มีวัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่างๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

2. แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

3. แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน

และชุมชนเมือง

4. แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

5. แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง)

6. แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง)
7. แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
8. แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
9. แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
10. แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
12. แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

1. การประเมินบริบท มีรายละเอียด ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1-ประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน	1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึงอพยพมา 3. สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร 4. อาชีพเดิม (อาชีพหลัก /รอง) คืออะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว คืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา)	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร
C2-สภาพภูมิศาสตร์	1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน	1. ข้อมูลจากเอกสาร	1. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ของหมู่บ้าน	2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน	2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	2. สังเกต 3. สัมภาษณ์
C3-สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	1. อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน 2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4. จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6. โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู/นักเรียน) 8. โรคที่เจ็บป่วย 9. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย	1. ผู้นำชุมชน 2. สถานีอนามัยตำบล 3. โรงเรียน 4. เกษตรตำบล 5. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. สังเกต
C4-วัฒนธรรม ประเพณี	1. จำนวนวัด/โบสถ์/มัสยิด 2. จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง 3. ภาษาพื้นบ้าน 4. ประเพณีที่สำคัญ 5. ความเชื่อด้านต่าง ๆ (ศาลปู่ตาฯ)	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C5-โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร	1. จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ 2. จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้, แหล่งน้ำแร่ ฯลฯ ที่เป็นสาธารณประโยชน์	1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. สังเกต
C6-ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวนสมาชิก, ทุนของกลุ่ม, ปีที่ก่อตั้ง) 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ (ชื่อ, อายุ, ความเชี่ยวชาญ)	1. ผู้นำชุมชน 2. สังเกต	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1
C7-โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	1. โครงการของภาครัฐ 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง (ชื่อโครงการ/กิจกรรมของโครงการ) (ย้อนหลัง 5 ปี)	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่ยืนยันได้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C8-ความเข้มแข็งของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ความสามัคคี 2.ความซื่อสัตย์ 3.การช่วยเหลือกัน 4.การยกย่องคนทำความดี 5.โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6.จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7.ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุม/เสวนาสมาคม 10.การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11.มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12.การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 	1.ชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1 (มาจากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 30 ครั้วเรือน)
ระดับรายบุคคล			
C9-อาชีพเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1.อาชีพหลัก/รอง 2.ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3.ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ 	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10-สมาชิกในครอบครัว	1.สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพบุตร,ระดับการศึกษา,ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว, การมีงานทำ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11-สภาพการอยู่อาศัย	1.มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต
C12-รายได้ของครอบครัว	<ol style="list-style-type: none"> 1.รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2.ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย 	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13-หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1.จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2.สาเหตุของการมีหนี้สิน 3.แหล่งเงินกู้ 	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

2. การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2
ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
11-นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1.รายละเอียดของระเบียบสำนัก นายกฯ 2.รายละเอียดของระเบียบกองทุนฯ	1.ระเบียบสำนักนายกฯ 2.ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	1.ศึกษาจากเอกสาร
12-การประชาสัมพันธ์	1.ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ 2.ประเภทสื่อในการประชาสัมพันธ์ 3.ความทั่วถึงในการประชาสัมพันธ์ 4.เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์	1.ผู้นำชุมชน 2.ชาวบ้าน 3.ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 4.ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน 5.เอกสารประชาสัมพันธ์	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต 3.ศึกษาจากเอกสาร
13-คณะกรรมการระดับ อำเภอที่เกี่ยวข้อง	1.จำนวนคณะกรรมการ 2.องค์ประกอบคณะกรรมการ 3.สัดส่วนกรรมการภาคประชาชน 4.การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการระดับอำเภอ	1.พัฒนาชุมชน 2.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
14-คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1.จำนวน 2.คุณสมบัติ 3.วิธีการได้มา 4.การพ้นจากตำแหน่ง 5.ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ 2.ศึกษาจากเอกสาร
15-การเตรียมความ พร้อม การสร้างความ รู้ความเข้าใจแก่ คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1.วิธีการในการเตรียมความ พร้อม 2.เนื้อหาในการเตรียมความ พร้อม 3.จำนวนครั้งในการเตรียมความ พร้อม 4.หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ใน การเตรียมความพร้อม	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ส่วนราชการ 3.ชาวบ้าน 4.ผู้นำชุมชน	1.สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร.3,บร.9 (จากข้อมูลดิบ 30 ครั้ง/เรือน) 2.สัมภาษณ์คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน
16-เงินกองทุน 1 ด้านบาท	1.วันที่ได้รับอนุมัติ 2.การเก็บรักษาเงิน	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
17-เงินทุนสะสมอื่น ๆ	1.ประเภท/จำนวน/ที่มาและการ เก็บรักษาเงินทุนสะสมอื่น ๆ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
18-บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน	1.ประวัติส่วนตัว, ชื่อ, วุฒิ การศึกษา, อาชีพ, เพศ, ภูมิลำเนา, สถานภาพสมรส,	1.บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน 2.คู่มือนักศึกษา	1.ศึกษาตนเอง 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	ความสามารถพิเศษ 2.บทบาทหน้าที่		
ระดับรายบุคคล			
I9-จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I10-จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1.จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ 2.ที่มาของเงินทุน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I11-วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1.วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I12-สถานที่ วัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ	1.สถานที่ในการประกอบอาชีพ 2.วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ 3.วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
I13-ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1.ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11
I14-จำนวนแรงงาน	1.จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3. การประเมินกระบวนการ

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1-การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหา อุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติมจาก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน
PC2-การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1.กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุน เอกสารขอขึ้นทะเบียน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
PC3-ระบบบัญชีกองทุน	1.จำนวนบัญชีที่จัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้ บัญชีเงินสัจจะ ความเป็นปัจจุบัน ผู้จัดทำ ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ 	2.บัญชีกองทุน	2.ศึกษาจากเอกสาร
PC4.1-การรับสมัคร	<ol style="list-style-type: none"> ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล ขั้นตอนการรับสมัครและเหตุผล คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2-การหมดสมาชิกภาพ	<ol style="list-style-type: none"> การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3-ประเภทสมาชิก	<ol style="list-style-type: none"> การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล 		
PC4.4-การทำทะเบียนสมาชิก	<ol style="list-style-type: none"> ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ ศึกษาจากเอกสาร
PC5-กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC5.1-ขั้นตอนการขอกู้	<ol style="list-style-type: none"> ขั้นตอนในการขอกู้ เอกสารประกอบการขอกู้ ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เอกสาร โครงการขอกู้ 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ ศึกษาจากเอกสาร
PC5.2-การคัดเลือกผู้กู้	<ol style="list-style-type: none"> หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล วิธีการคัดเลือกและเหตุผล ปัญหาอุปสรรค 	1. คณะกรรมการกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3-การโอนเงินให้ผู้กู้	<ol style="list-style-type: none"> ขั้นตอนในการโอนเงิน ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		ที่ได้รับเงินกู้	
PC5.4-การรับชำระหนี้	3. หลักฐานการ โอนเงิน 1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่ง เงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์
PC6-การส่งเสริมการ ใช้เงินกู้			
PC6.1-การแนะนำวิธี ทำธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC6.2-การช่วยเหลือ ตลาด	1. ผู้ที่ช่วยเหลือ 2. วิธีการในการส่งเสริมการ ตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC7-การตรวจสอบการ ใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC8-การจัดทำรายงาน และเผยแพร่ผลการ ดำเนินงาน	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการ ดำเนินงาน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC9-การจัดสรรผล ประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและ เหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10-การสร้างเครือข่าย การเรียนรู้โดย บัณฑิตกองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วม เครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการ สร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล			
PC11- การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC12- การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 1. สังเกตจากการเสวนาตามแบบ บร.6
PC13- การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC14- การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1. การจัดทำบัญชี(มี/ไม่มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4. การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4
ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1-จำนวนสมาชิกกองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม(ณ วันเริ่มตั้งกองทุน 2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น/ลดลง (31 ก.ค. 45) 3. เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ลดลง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2-จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด (31ก.ค.45) 4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD3-ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอู้และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค.45) 3. ยอดเงินผู้ที่ได้รับอนุมัติจำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค. 45	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD4-จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค.45) 2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด (31 ก.ค. 45) และเหตุผล 3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5-ยอดเงินที่มีการชำระคืน	1. ยอดเงินที่มาชำระคืนนับถึง 31 ก.ค. 45 จำแนกเป็น เงินต้น, ดอกเบี้ย, ค่าปรับ	1. คณะกรรมการหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6-กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสมแยกประเภทตาม 17 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7-การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8- ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน	1. ทัศนคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเชิงบวก/ลบ 2. ทัศนคติต่อกองทุน 1 ล้านบาท ในเชิงบวก/ลบ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD9- การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ (หลังจากทำ PC10)	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน (ตัวเอง)
PD10- การเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.10
PD11-ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การขยับองค์กรทำความดี	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 และ บร.7 (จากข้อมูลดิบ 30 ครั้วเรือน) 2. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพ เลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ ประองตอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนาสมาเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหา ชุมชน 13. ตัวชี้ความเข้มแข็งตามทัศนะ ของชาวบ้าน		
ระดับรายบุคคล			
PD12- ผลที่ได้รับตาม วัตถุประสงค์ ของการกู้			
PDi2.1- ผลโดยตรง	1. ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้ รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
PDi2.2-ผลโดยอ้อม	1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตามแบบ บร.10

ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านโลกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบเพื่อแสดงให้เห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน สามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่างๆ ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ทำสวณิพนธ์จึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน ดังตารางที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด		I6	PC5	PD1-PD7
1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก		I7 I9	PC9	
1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		I4	PC1-PC9	
1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเองการสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจพอเพียง			PC1-PC14	PD9 PD10
1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน		I2 I5 I9	PC10 PC11	PD2-PD6 PD8,PD10
1.5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม			PC10	PD8-PD12
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้อยบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C1-C8	I1-I4 I8-I15	PC1-PC10 PC11-PC14	PD8
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล		I3 I8	PC10	PD9
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนด โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8			PD11

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

หลังจากผู้ทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดต่างๆ ซึ่งประยุกต์จากรูปแบบการประเมินแบบซิฟฟ์ ดังกำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 เมื่อนำมาวิเคราะห์โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน (ชุมชนเมือง) จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล

แต่ละตอนมีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

1.1 ประวัติความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ. 2467 ผู้ใหญ่ช่วง โยธาสมบัติเป็นแกนนำในการย้ายบ้านและครอบครัวมาจากบ้านนาย หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เพื่อหนีจากโรคระบาดที่เกิดขึ้นเป็นสาเหตุให้คนบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก ในการอพยพครั้งนี้มีครอบครัวของคุณยายนวน ครอบครัวของคุณยายเกิด และครอบครัวของคุณยายคือพยอมพร้อมกัน แต่เดิมบริเวณหมู่บ้านมีสภาพเป็นป่าไผ่คนกลุ่มแรกที่อพยพมาอยู่จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่าบ้านโคกไผ่น้อย ปัจจุบันบ้านโคกไผ่น้อยมีสถานะเป็นหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีนางไสว แมวมั่งมีเป็นผู้ใหญ่บ้าน

อาชีพเดิมนั้นเป็นอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ปลูกข้าว ปลูกผัก หาปลาซึ่งเป็นอาชีพหลักส่วนอาชีพรองมีการทำไร่ไว้รับประทานและจำหน่ายแต่ส่วนใหญ่พื้นที่ในการทำเกษตรจะอยู่ต่างอำเภอหรือต่างจังหวัด ปัจจุบันก็ยังคงทำอาชีพเกษตรกรรมทำไร่ ทำนาเช่นเดิม แต่มีการขยาย

พื้นที่ในการทำมากขึ้น มีการปลูกพืชสวนเพื่อจำหน่ายปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง อาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นคือ อาชีพค้าขาย อาชีพรับจ้าง อาชีพรับราชการ ฯลฯ ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสาธารณสุขโลก เช่นมีการก่อสร้างถนนคอนกรีตใน พ.ศ. 2539 ระบบไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2517 ส่วนประปาหมู่บ้านเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2541

1.2 สภาพภูมิศาสตร์

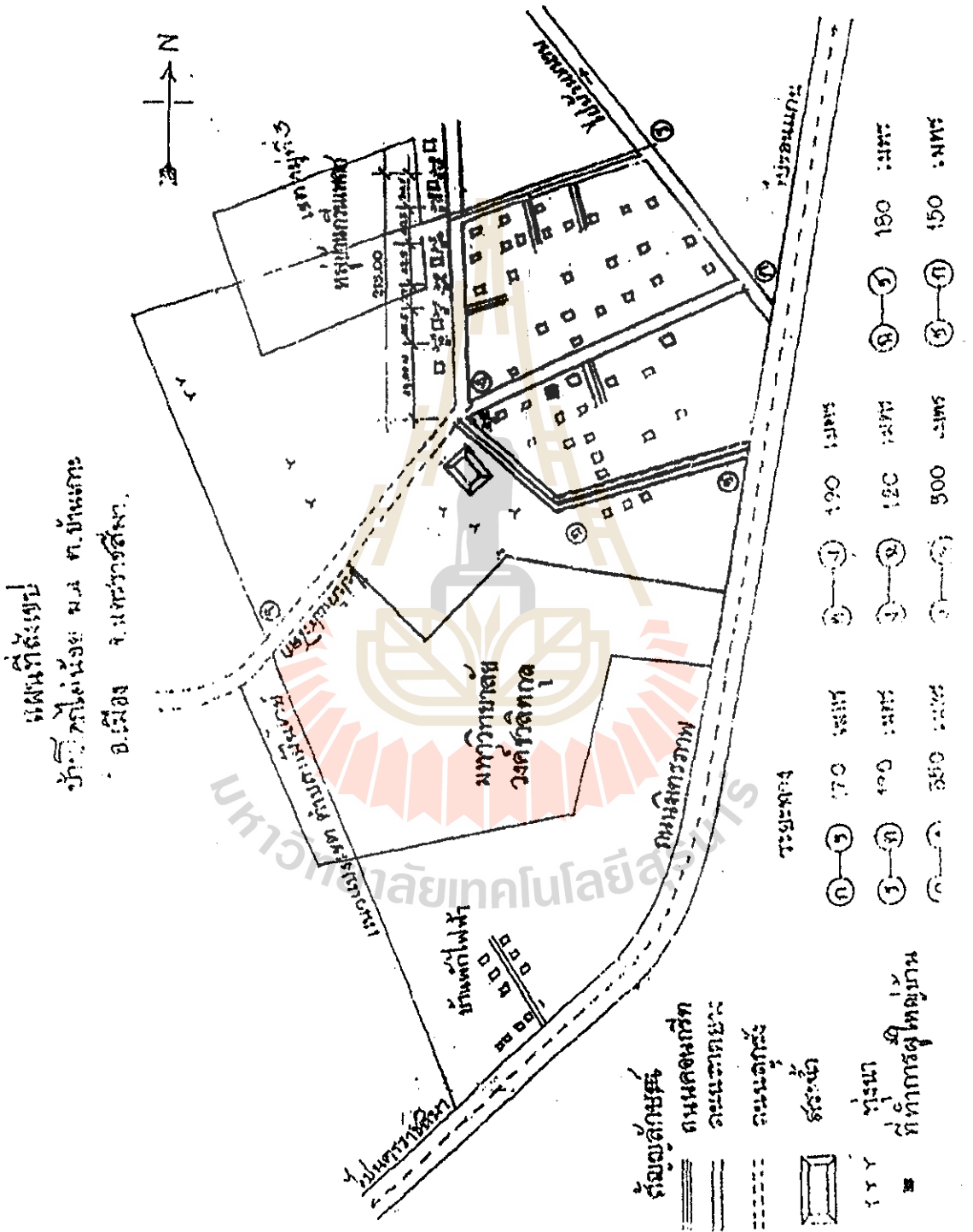
ก่อนที่จะมีการตั้งหมู่บ้านสภาพของหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นป่าไผ่ มีท้องนาและป่าไม้เป็นจำนวนมาก มีบ่อน้ำสาธารณะให้ชาวบ้านได้ใช้น้ำในการทำเกษตร หาปลาเพื่อเอาไว้รับประทานและบางส่วนนำไปจำหน่าย แต่ในปัจจุบันมีการขยายบ้านเรือนออกไปทำให้ป่าไผ่หมดไป คงเหลือแต่ที่ดินและต้นไม้บางส่วน ส่วนบ่อน้ำสาธารณะที่อยู่ในหมู่บ้านยังคงอยู่เช่นครั้งในอดีตเพียงแต่ลักษณะการใช้งานอาจต่างจากเดิมไปบ้างเล็กน้อย

สภาพดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวอุ้มน้ำ และดินร่วนปนดินเหนียวเหมาะสำหรับการทำนา บางพื้นที่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายมีแหล่งน้ำไว้ใช้สอยมีสระน้ำขนาดกลางหนึ่งสระใช้ได้ไม่ตลอดปี บ่อน้ำบาดาล 34 บ่อใช้ได้ตลอดปี อากาศมีลักษณะร้อน อบอ้าว ฝนตกตามฤดูกาล

อาณาเขตติดต่อของหมู่บ้าน โคกไผ่น้อย มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือติดต่อกับบ้านขนาย หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
- ทิศใต้ติดต่อกับบ้านประโดก ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
- ทิศตะวันออกติดต่อกับบ้านึงพญาปราบ หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
- ทิศตะวันตกติดต่อกับบ้านประโดก ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา (ดูภาพประกอบ 1)

ภาพประกอบที่ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อบ้าน โกลไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

อาชีพของประชากรในหมู่บ้านประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกร ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย รับจ้าง บ้านเช่าและหอพัก สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านโคกไผ่น้อยชาวบ้านมีอาชีพหลักจากอาชีพรับราชการทั้งหมด 57 ครอบครัว ธุรกิจส่วนตัว เช่น บ้านเช่าหรือหอพัก 7 ครอบครัว และการทำการเกษตรโดยแบ่งเป็นการทำนา 21 ครอบครัว ผู้มีอาชีพทำนาแต่ไม่มีที่เป็นของตนเองมี 5 ครอบครัว การค้าขาย 9 ครอบครัว รับจ้าง 2 ครอบครัว

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ที่ใช้ในการทำการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่ในต่างอำเภอหรือต่างจังหวัด ครอบครัวที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองจำนวน 1-5 ไร่ มี 3 ครอบครัว 6-10 ไร่ มี 6 ครอบครัว 11-12 ไร่ มี 6 ครอบครัว 21-50 ไร่ มี 2 ครอบครัว 50 ไร่ ขึ้นไป มี 3 ครอบครัว รายได้ของประชากรในหมู่บ้าน ต่อครัวเรือน 24,000 บาทต่อปี

ผลผลิตที่ได้มาส่วนหนึ่งจะนำไปจำหน่ายและผลผลิตอีกส่วนหนึ่งเก็บไว้รับประทานเอง มีโรงสีข้าว 1 โรง มีร้านค้า 5 ร้าน ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อเจ็บป่วยไปรับการรักษาพยาบาลที่สถานีอนามัยบ้านขนายและโรงพยาบาลในตัวจังหวัด ไม่มีโรงเรียนประจำหมู่บ้าน สมาชิกในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไปศึกษาชั้นสถานศึกษาประจำจังหวัดทั้งในจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 295 คน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา 91 คน ระดับมัธยมศึกษา 163 คน นักศึกษาผู้ใหญ่ 1 คน และสูงกว่ามัธยมศึกษา 40 คน

1.4 วัฒนธรรมประเพณี

งานบุญประเพณีในเดือนมกราคมมีประเพณีทำบุญขึ้นปีใหม่ เดือนมีนาคมทำบุญประเพณีเลี้ยงปู่ตา (เลี้ยงตาปู่บ้าน) เดือนเมษายนทำบุญประเพณีวันสงกรานต์ เดือนพฤษภาคมทำบุญประเพณีแรกนาขวัญ เดือนมิถุนายนทำบุญประเพณีทำบุญกลางบ้าน เดือนกรกฎาคมทำบุญเข้าพรรษา เดือนตุลาคมทำบุญออกพรรษา เดือนพฤศจิกายนทำบุญลอยกระทง และเดือนธันวาคมทำบุญประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว ภาษาที่ใช้สื่อสารในหมู่บ้านคือ ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยโคราช และภาษาอีสาน

1.5 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร

พื้นที่โดยส่วนใหญ่ของบ้านโคกไผ่น้อยเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีจำนวนประชากรในหมู่บ้าน 534 คน จำนวนหลังคาเรือน 102 หลัง และมีจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน 92 ครัวเรือน ถนนคอนกรีต สร้างในปีพ.ศ. 2539 ยาวประมาณ 1,000 เมตร ถนนในหมู่บ้านยาวทั้งหมด 1,980 เมตร มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ครบทุกหลังคาเรือน ทรัพยากรธรรมชาติมีป่าไม้จำนวนน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย มีบ่อน้ำ 1 บ่อ แต่ไม่สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี มีบ่อน้ำบาดาลทั้งหมด 34 บ่อ ใช้ได้

ตลอดทั้งปี ด้านปศุสัตว์มี ปลา เบ็ด ไก่ วัว ด้านเกษตรกรรมมี ข้าว ผักสวนครัว เช่นผักบุ้ง คะน้า หอม ผักชี

- 1.6 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ผู้นำชุมชน ที่สำคัญของบ้าน โลกไผ่น้อยมีดังนี้

ตารางที่ 6 ผู้นำที่เป็นทางการ

ชื่อ-สกุล	อายุ	ประสบการณ์/ความสามารถพิเศษ
1.นางไสว แมวมั่งมี	47 ปี	ผู้ใหญ่บ้านและประธานกองทุนหมู่บ้าน
2.นายบำรุง วัชรพะณีชัย	52 ปี	รองประธานกองทุนและคณะกรรมการหมู่บ้าน
3.นายอาคม สุนาวี	42 ปี	เลขานุการกองทุนหมู่บ้าน
4.นางอัญชลี หมายเทียมกลาง	32 ปี	เหรียญกกองทุนหมู่บ้าน
5.นายนิวัฒน์ อุดมมะดัน	48 ปี	ประชาสัมพันธ์กองทุนหมู่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน
6.นายสงว ปริยญาณุสรณ์	54 ปี	ปฏิคมกองทุนหมู่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน/ประธานสภาอ.บ.ต.บ้านเกาะ
7.นายวีระ พันธุ์สวัสดิ์	46 ปี	สมาชิก อ.บ.ต.
8.นายประเสริฐ ภู่อ่างษ์	54 ปี	ประเมินผลกองทุนหมู่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน
9.นายชม แพะเกาะ	55 ปี	คณะกรรมการหมู่บ้าน/ประธานกลุ่มเกษตรกร
10.นายมานัส ปิ่นขำ	53 ปี	คณะกรรมการหมู่บ้าน

ตารางที่ 7 ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ

ชื่อ-สกุล	อายุ	ประสบการณ์/ความสามารถพิเศษ
1.นายฐิติญะ เคชกรุช	43 ปี	หัวหน้ากิ่งอำเภอพระทองคำ
2.นายสงบ จงท่อมกลาง	61 ปี	ที่ปรึกษากองทุนหมู่บ้าน
3.น.ส.วาสนา หมายเทียมกลาง	31 ปี	ผู้ช่วยเสมียนตราอำเภอสีคิ้ว
4.นางทองเต็ม วัชรพะณิชย์	52 ปี	บริหารด้านการเงิน การจัดซื้อ จัดจ้าง ร.พ.ช.
5.นายจรรย์ยา จันทร์เมือง	39 ปี	บริหารด้านสินเชื่อ ธนาคารกรุง- ไทย จำกัด (มหาชน) ศูนย์ธุรกิจ นครราชสีมา

การรวมกลุ่ม มีกลุ่มที่สำคัญคือ

1. กลุ่มนาข้าวเกษตร การเกษตรทำนา
โดยมีกิจกรรมหลัก คือส่งเสริม สนับสนุนพันธุ์ข้าว ปลูก ตั้งขึ้นเมื่อวันที่
15 พฤษภาคม 2544 จำนวนสมาชิกทั้งหมด 7 คน มีเงินทุนสะสม 100,000 บาท
2. ศูนย์ส่งเสริมการประมงหมู่บ้าน
กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส คนชรา เด็กกำพร้า
สมาชิกผู้เดือดร้อน ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2538 จำนวนสมาชิกทั้งหมด 40 คน มีเงินทุนสะสม
12,500 บาท
3. กองทุนหมู่บ้าน
กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือพัฒนาหมู่บ้านและด้านสาธารณูปโภค ตั้งขึ้น
เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2533 จำนวนสมาชิกทั้งหมด 49 คน มีเงินทุนสะสม 40,000 บาท
4. กลุ่มฉาบป่นกิจ (อ.ส.ม.)
กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือช่วยเหลือสมาชิก จำนวนสมาชิกทั้งหมด 18 คน
มีเงินทุนสะสม 3,600 บาท

5. กองทุนอาสาสมัครประจำบ้าน

กิจกรรมหลักของกลุ่ม คือเพื่อให้อ.ส.ม. รู้จักการใช้ยาสามัญประจำบ้าน จำนวนสมาชิกทั้งหมด 20 คน มีเงินทุนสะสม 1,200 บาท

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

บ้านโคกไผ่น้อยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตพริกแกง ได้รับความนิยมนำออกขายสู่ตลาดภายนอกคือ นายมานัส ปิ่นจำ อายุ 53 ปี ประสบการณ์ในการผลิต 10 ปี

1.7 โครงการพัฒนาที่ผ่านมา

1. มีโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต โดยหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2539 งบประมาณ 450,000 บาท ผลการดำเนินการสร้างแล้วเสร็จใช้งานได้เป็นอย่างดี

2. โครงการสนามกีฬา โดยงบมิยาซาวา สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ผลการดำเนินงานสร้างแล้วเสร็จพร้อมใช้งาน

3. โครงการประปาหมู่บ้าน สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2541 งบประมาณ 300,000 บาท ผลการดำเนินงานแล้วเสร็จพร้อมใช้งาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน (ชุมชนเมือง) จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

ข้อ 1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ รายได้ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ได้รับอนุมัติเงินกองทุนหนึ่งล้านบาท เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้นำเงินกองทุนหนึ่งล้านบาทไปฝากยังธนาคารออมสิน สาขานนจอมพล โดยฝากเป็นบัญชีประเภทออมทรัพย์ใช้ชื่อบัญชีว่าบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 บัญชีเลขที่ 06-4317-20053668-3 ในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544 นอกจากเงินกองทุนหนึ่งล้านบาทแล้ว ยังมีเงินทุนสะสมประเภทอื่นดังนี้ เงินสะสมของกองทุนจำนวน 14,624 บาท และเก็บรักษาโดยฝากธนาคารออมสิน สาขานนจอมพล เลขที่บัญชีธนาคารเงินสะสมของกองทุน 06-4317-20-053669-2

เงินกองทุนหมู่บ้านนี้ได้มีการอนุมัติให้กู้เพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการแล้วเช่น

1. นายชม แพเกาะ ได้รับอนุมัติให้กู้จำนวน 20,000 บาท เพื่อซื้อตู้แช่สินค้าในร้านค้าที่ เปิดกิจการอยู่เป็นเงิน 20,000 บาท

2. น.ส.ชูชื่น เจริญสุข ได้รับอนุมัติให้กู้จำนวน 16,000 บาท เพื่อซื้อตู้โชว์สินค้าเป็นเงิน 5,000 บาท ชั้นวางของเป็นเงิน 5,000 บาท และสินค้าของใช้ประเภทต่างๆ เป็นเงิน 6,000 บาท

3. นายพรศักดิ์ จอมเกาะ ได้รับอนุมัติให้กู้จำนวน 20,000 บาท เพื่อซื้อเครื่องปั๊มลมเป็นเงิน 5,000 บาท เครื่องขัดสีรถยนต์พร้อมโยกเป็นเงิน 5,000 บาท ถังออกซิเจนและกาพ่นสีเป็นเงิน 5,000 บาท กุญแจรถเป็นเงิน 2,500 บาท และรถจักรยานยนต์ 2,500 บาท

4. นางอุไร พิมพ์เกาะ ได้รับอนุมัติให้กู้จำนวน 20,000 บาท เพื่อซื้อเครื่องถ่ายภาพเอกสาร เป็นเงิน 20,000 บาท

5. นางวราภรณ์ ทองปิ่น ได้รับอนุมัติให้กู้จำนวน 20,000 บาท เพื่อซื้อไก่พันธุ์เนื้อเป็นเงิน 3,000 บาท อาหารไก่เป็นเงิน 11,200 บาท เล้าไก่เป็นเงิน 4,000 บาท และค้ายา 1,800 บาท

กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนในส่วนของ การคัดเลือกผู้กู้ ผู้กู้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้พำนักหรือพักอาศัย อยู่ในหมู่บ้าน โคกไผ่น้อยเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน และมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ในวันสมัครเป็นสมาชิก

2. เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยกับหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

3. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติให้เป็นสมาชิก

5. อดทนเสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

6. ต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น

ในส่วนของ การจัดทำเอกสารประกอบการกู้ หากจะทำการกู้เงินกองทุนเอกสารที่จะต้องใช้ มีดังต่อไปนี้

1. แบบคำขอกู้

2. ทะเบียนบ้าน

3. บัตรประจำตัวประชาชน

4. สมุดบัญชีธนาคารออมสิน

5. ใบถือหุ้นเงินฝากสั่งจะ

เมื่อมีการอนุมัติเงินกู้ตามคำขอกู้แล้วในเรื่องของการ โอนเงินให้ผู้กู้ จะเป็นในส่วนของ ธนาคารออมสิน โอนเข้าบัญชีของผู้กู้ และเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ผู้กู้ส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เว้นแต่กรณีที่มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การจัดสรรผลประโยชน์ โดยนำเงินมาจัดสรรดังนี้

1. เงินปันผลค่าหุ้น 10%
2. เงินประกันความเสี่ยง 20%
3. เงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ 5%
4. เงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน 15%
5. เงินทุนการศึกษา 10%
6. เพื่อเป็นเงินสมทบกองทุน 10%
7. สวัสดิการสมาชิก 10%
8. สาธารณประโยชน์ 10%
9. ทุนคนพิการ คนชรา ผู้ด้อยโอกาส 10%
10. ทุนจัดสรรในส่วนอื่นๆ 5%

จำนวนสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อย มีทั้งหมด 121 คน แต่จำนวนผู้ได้เงินกู้มีจำนวน 63 คน แบ่งเป็นกู้สามัญ 46 ราย จำนวนเงิน 849,760 บาท และกู้ฉุกเฉิน 17 ราย จำนวนเงิน 85,000 บาท รวมเป็นเงินที่ให้กู้ทั้งสิ้น 934,760 บาท รับชำระคืนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2545 จำนวน 92 คน เป็นเงินต้น 352,454 บาท ดอกเบี้ย 15,123 บาท ค่าปรับ 6 ราย 3,155 บาท และดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารจำนวน 3,782 บาท

โดยสรุปแล้วชาวบ้านที่กู้เงินไปใช้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้เมื่อทำการขอกู้ ทักษะดีของชุมชนต่อกองทุนสรุปได้ดังนี้คือ ส่วนใหญ่ประมาณ 70% ชาวบ้านมีความเข้าใจในเรื่องของกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี อีกประมาณ 20% ชาวบ้านมีความเข้าใจในเรื่องของกองทุนพอสมควรที่เหลือประมาณ 10% ชาวบ้านไม่ค่อยมีความเข้าใจในเรื่องของกองทุน

ทัศนคติของชุมชนต่อกรรมการและกิจกรรมของกรรมการกองทุนนั้นเป็นไปในเชิงบวกเพราะคณะกรรมการที่เลือกมาเป็นการเลือกจากสมาชิก โดยเลือกจากผู้ที่มีความน่าเชื่อถือมีความรู้และความสามารถ การทำงานของคณะกรรมการดังกล่าวก็มีความโปร่งใสตรวจสอบได้และทัศนคติของชุมชนที่มีต่อนักศึกษากองทุนก็เป็นที่ไปในทางบวกเช่นเดียวกัน การรับข่าวสารของชาวบ้านนั้น ชาวบ้านได้รับความรู้และข่าวสารจากสื่อทางโทรทัศน์และวิทยุ เพราะไม่มีองค์กรที่เข้าไปให้ความรู้แก่ชาวบ้าน จะมีก็หน่วยงานของรัฐบางหน่วยเข้าไปให้ความรู้และเป็นที่ปรึกษาในบางโอกาสเท่านั้น (พัฒนากร) โดยส่วนใหญ่ชาวบ้านจะมีการช่วยเหลือและพึ่งพาตัวเองแต่ก็มีบางอย่างที่ต้องพึ่งพาหน่วยงานของรัฐ เช่นด้านการเงิน โดยการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน เป็นสิ่งที่สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นโดยชาวบ้าน มีการพึ่งพาตัวเองมากขึ้น มีการจัดกระบวนการทำงานเป็นทีม เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น มีการรวมกลุ่มกันผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย

ข้อ 1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

ในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน มีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านโดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านร่วมกันประชุมจัดตั้งระเบียบกองทุน โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษา

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โศกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 15 คน คือ

1. นางไสว แมวมั่งมี	ประธานกองทุน
2. นายบำรุง วัชรพะลาชัย	รองประธานกองทุน
3. นายอาคม สุนาวิ	เลขานุการ
4. นางอัญชติ หมายเทียมกลาง	เหรัญญิก
5. นายนิวัฒน์ อุดมมะดัน	ประชาสัมพันธ์
6. นายสงว ปรินุญญาสุรณ	ปฏิคม
7. นางกอบแก้ว เดชครุช	ตรวจสอบ
8. นางไกล่รุ่ง ขามเกาะ	ตรวจสอบ
9. นางศรีวิมล ขามเกาะ	งานทะเบียน
10. นางทองดี ศรีสันเทียะ	ประเมินผล
11. นายประเสริฐ ภูถ้ำพงษ์	ประเมินผล
12. นางชูศรี ก้านกล้วยกลาง	ประเมินผล
13. นายปัญญา ทองปิ่น	ประเมินผล
14. นายบุญเตียง มูลกลาง	ประเมินผล
15. นางสมนึก งามศรีใส	ประเมินผล

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้น ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุน
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลกัมละลาบ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก

7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

วิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้มาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้นให้คณะกรรมการกองทุนออกข้อบังคับกองทุนตามมติที่ประชุมสมาชิก

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้คณะกรรมการกองทุนจับสลากออกกึ่งหนึ่งของที่คณะกรรมการกำหนดในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวัน กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจคัดเลือกได้อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันมิได้

การพ้นจากตำแหน่ง นอกจากจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- ตาย
- ลาออก
- คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่า สองในสาม ของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

- ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่า สองในสาม ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

- คณะกรรมการให้ออกเนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 17 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติพ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

- มีลักษณะต้องห้ามคือ เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ เป็นผู้ที่ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท เป็นผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก และเป็นผู้ที่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

การจัดทำเอกสารคำขอขึ้นทะเบียนมีขั้นตอน โดยสรุปดังนี้ มีคุณสมบัติในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกตามที่ได้กำหนดไว้ โดยในคำขอกู้ต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างชัดเจน โดยยื่นคำขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุน เมื่อคณะกรรมการอนุมัติเห็นควรให้กู้ ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้พร้อมส่งสำเนาแบบคำขอกู้ เงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารทราบ

ระบบบัญชีกองทุนเป็นระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ โดยเงินกองทุนจะถูกเก็บรักษาและโอนที่ธนาคารผ่านทางบัญชีบ้าน โฉนดใฝ่น้อย หมู่ที่ 4 บัญชีเลขที่ 06-4317-20-053668-3 และโอนผ่านทางบัญชีผู้กู้ อีกต่อหนึ่ง

กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน

1. การรับสมาชิก

1.1 ยื่นคำขอเข้าสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

1.2 ผู้ที่มีคุณสมบัติที่สามารถเป็นสมาชิกได้ สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนได้ปีละหนึ่งครั้ง โดยสามารถเข้าเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

1.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

2. การหมดสภาพสมาชิก

2.1 ตาย

- 2.2 ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- 2.3 วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- 2.4 ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของที่ประชุม
- 2.5 จงใจฝ่าฝืนมติของที่ประชุมระเบียบกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกองทุนไม่ว่าด้วยประการใดๆ

3. ประเภทสมาชิก

-- ผู้เป็นสมาชิกสามารถเข้าเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มองค์กรชุมชน แต่หมู่บ้านโลกใต้น้อยเป็นสมาชิกประเภทบุคคล

4. การทำทะเบียนสมาชิก

มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกเก็บไว้ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนหลักฐานการกู้ ส่วนที่ 1 เก็บไว้ที่ธนาคาร ส่วนที่ 2 เก็บไว้ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนที่ 3 เก็บไว้กับตัวสมาชิกเอง

5. กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน

5.1 การคัดเลือกผู้กู้โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาผู้กู้คือ

- (1) โครงการที่นำเสนอสามารถดำเนินการได้
- (2) ต้องถือหุ้นตามระเบียบกองทุน
- (3) วงเงินกู้ไม่เกินที่ระเบียบกองทุนกำหนด ผู้ค้าประกันครบถ้วน
- (4) เป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านตามระยะเวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควร

5.2 การจัดทำเอกสารประกอบการกู้ ประกอบด้วย

- (1) แบบคำขอกู้
- (2) ทะเบียนบ้าน
- (3) บัตรประจำตัวประชาชน
- (4) สมุดบัญชีธนาคารออมสิน
- (5) ใบถือหุ้นเงินฝากสัจจะ

5.3 การโอนเงินให้ผู้กู้ โอนโดยธนาคารออมสินผ่านบัญชีที่ผู้กู้ได้เปิดบัญชีไว้

5.4 การรับชำระหนี้ เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ผู้กู้คืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหากไม่ส่งตามกำหนดต้องเสียดอกเบี้ยเพิ่ม

6. การส่งเสริมการใช้เงินกู้

6.1 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ

มีการให้คำแนะนำและปรึกษาในส่วนของการทำงานธุรกิจ (ค้าขาย) โดยมีผู้กู้ กู้เงินไปค้าขายเป็นร้านค้าขนาดเล็ก การทำธุรกิจดังกล่าว ได้รับคำแนะนำจากพัฒนากรและผู้ทรงคุณวุฒิ

ต่างๆ จากทางราชการหรือมหาวิทยาลัยให้การแนะนำและจัดอบรมความรู้ในการประกอบธุรกิจทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้เกิดกระบวนการในการเรียนรู้และเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์วิธีการและขั้นตอนใหม่ๆ และนำวิธีการและขั้นตอนดังกล่าวนั้นมาประยุกต์ปรับใช้กับธุรกิจที่ทำอยู่ หรือนำมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการและขั้นตอนในการทำธุรกิจโดยคำแนะนำนั้นมีการนำเอกสารการทำธุรกิจของหมู่บ้านอื่นมาเป็นแบบอย่างเพื่อแนะนำวิธีการและขั้นตอนดังกล่าว

6.2 การช่วยหาตลาด

ในด้านการตลาดเป็นการขายของให้คนในหมู่บ้าน ...

7. การตรวจสอบการใช้เงินกู้ มีวิธีการตรวจสอบดังนี้

- (1) ติดตามและตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์
- (2) ให้จับกลุ่มเพื่อดูแลควบคุมซึ่งกันและกัน
- (3) กรรมการแบ่งกันติดตามกลุ่มผู้กู้และรายงานผลเป็นประจำทุกเดือน โดยประชุม

กรรมการ

8. การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลงาน

มีการจัดทำรายงานไว้เป็นระบบ และเสนอให้ทางอำเภอตรวจดูความเรียบร้อยและถูกต้อง ส่วนในการเผยแพร่ผลงานนั้นจะเผยแพร่โดยจัดทำเป็นเอกสารเชิงรายงาน

เงินกองทุนดังกล่าวนำมาจัดสรรเพื่อให้มีการกระจายรายได้ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเงินดังกล่าวไปหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์แก่หมู่บ้านมากที่สุด

ข้อ 1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง

การสร้างศักยภาพของตนเอง และสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างศักยภาพของตนเองทางด้านเศรษฐกิจ โดยจัดการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อสรรหากระบวนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะนอกจากชาวบ้านจะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐแล้ว แต่การความช่วยเหลือดังกล่าวเป็นไปไม่ทั่วถึง ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยมีการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาของตนเอง เช่นกิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนโดยมีการสร้างกฎเกณฑ์ต่างๆ เช่น ในเรื่องของการรับสมาชิก การหมดสภาพสมาชิก ประเภทของสมาชิก การจัดทำทะเบียนสมาชิก กิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน เช่นเกณฑ์การพิจารณาในการกู้ การจัดทำเอกสาร ประกอบการกู้ การโอนเงินและการรับชำระหนี้ อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการใช้เงินกู้ การตรวจสอบการใช้เงินกู้โดยคณะกรรมการ

ในการสร้างศักยภาพตนเองนั้น อาจทำได้โดยศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าว นอกจากนั้นอาจทำได้โดยสอบถามจากผู้รู้ เช่น ผู้นำหมู่บ้าน ประธานกองทุน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุน เจ้าหน้าที่ของรัฐ (พัฒนากร) หรือบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน การสร้างศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจทำได้โดยศึกษาด้วยตนเองและศึกษาคูงานต่างหมู่บ้าน จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เช่น ในด้านการทำธุรกิจ (ค้าขาย) หรือทางด้านเกษตรกรรม มีการสรรหาพืชพรรณต่างๆ และปรับปรุงกรรมวิธีการเพาะพันธุ์ที่เป็นการลดต้นทุนการผลิตแต่เพิ่มจำนวนผลผลิตมากขึ้น

ข้อ 1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

เพื่อให้เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกันจะต้องมีการสร้างจัดทำให้เป็นกระบวนการเป็นขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนกล่าวคือ

- (1) เป็นแหล่งกองทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- (2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ ด้วยวิธีการถือหุ้นการฝากเงินสัจจะและเงินรับฝาก
- (3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- (4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรมสี่ประการคือ
 - 4.1 เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 - 4.2 เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 - 4.3 เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 - 4.4 เป็นคนรู้จักสามัคคี
- (5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรมสี่ประการคือ
 - 5.1 เป็นคนเรียนเก่ง ใฝ่หาความรู้ใหม่
 - 5.2 เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 - 5.3 เป็นคนเก่งงาน ชยันการงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
 - 5.4 เป็นคนเก่ง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน

กระบวนการแรกจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวในเวลาช่วงเช้าหรือช่วงเย็น หรืออาจจะเป็นการพิมพ์เอกสารแจกชาวบ้านเพื่อให้ทั่วถึงกัน เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์จะเป็นข้อมูลที่เข้าใจและสื่อสารกันได้ง่าย

ในด้านนักศึกษากองทุนได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้วย เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติในเรื่องเกี่ยวกับกองทุนให้แก่ชาวบ้าน

กระบวนการที่สองในส่วนของ การเตรียมความพร้อมในด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยวิธีการเตรียมความพร้อมนั้นมีการจัดการซ้อมประชุมก่อน

ประชุมจริง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนก่อน โดยจัดการประชุมที่อำเภอซึ่งมีเจ้าหน้าที่ทางอำเภอเป็นผู้สร้างความพร้อมให้กับคณะกรรมการ โดยจะจัดให้มีการประชุมประมาณสองครั้งต่อเดือน เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนนำความรู้ที่ได้มา ไปเผยแพร่ให้แก่ชาวบ้าน เพื่อให้เข้าใจในทิศทางเดียวกันและถูกต้องเพราะคณะกรรมการก็เป็นคนในหมู่บ้านมีความคุ้นเคยกับชาวเป็นอย่างดี เมื่อชาวบ้านให้ความไว้วางใจในการเลือกให้เป็นคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานก็เป็นกรง่ายที่จะรับข่าวสารและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

กระบวนการที่สามมีการกำหนดกฎเกณฑ์ของจำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติเช่น การอนุมัติจะมีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกับสมาชิกซึ่งหากเป็นการอนุมัติจำนวนเงินไม่เกิน 20,000 บาท ทางคณะกรรมการสามารถอนุมัติได้ทันที แต่ถ้าเป็นการอนุมัติเงินที่มากกว่า 20,000 ขึ้นไปนั้น ต้องมีการประชุมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิกของกองทุนในการให้ความเห็นชอบที่จะอนุมัติเงินนั้น แต่การกู้เงินของสมาชิกจะกู้ได้ในจำนวนที่ไม่เกิน 50,000 บาท

ตารางที่ 8 รายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกองทุน (เงินสามัญ) ประจำปีงบประมาณ 2544-2545

สัญญาเลขที่	ชื่อ-สกุล ผู้ขอกู้	วงเงินที่ขอกู้	เงินที่คณะกรรมการอนุมัติให้กู้
1/44	นายชม แพะเกาะ	20,000	20,000
2/44	นายพิน จุลเกาะ	20,000	18,750
3/44	นางประกอบ พึ่งเกาะ	20,000	17,000
4/44	นายสำเร็จ หมายเทียมกลาง	20,000	18,500
5/44	นายชาญวุฒิ เกิดทะเล	20,000	18,450
6/44	นายพงษ์สิทธิ์ มารศรี	20,000	19,000
7/44	นายจอย ศรีสันเทียะ	20,000	19,500
8/44	นางวราภรณ์ ทองปิ่น	20,000	20,000
9/44	นายสยาม ไพรเกาะ	20,000	19,000
10/44	นางประไพศรี สุนาวี	20,000	18,500
11/44	นางสมจิตร โพนเกาะ	20,000	18,500
12/44	นางบุญเตรียม ขามเกาะ	20,000	19,000
13/44	นางทองเต็ม วัชรพานิชย์	20,000	18,000

สัญญาเลขที่	ชื่อ-สกุล ผู้ขอกู้	วงเงินที่ขอกู้	เงินที่คณะกรรมการ อนุมัติให้กู้
14/44	นายวีระ พันธุ์สวัสดิ์	20,000	18,500
15/44	นางทองเต็ม กันโคกกรวด	20,000	18,500
16/44	นายบุญมา มุลกลาง	20,000	19,000
17/44	นางอรรธิกา โทมกระโทก	13,560	13,560
18/44	นายสงบ จงท่วมกลาง	20,000	18,800
19/44	นางแฉล้ม ชุนเกาะ	10,000	10,000
20/44	นางวิภาวดี ก้านกล้วยกลาง	20,000	18,500
21/44	นางคำณิน ภู่อำพงษ์	20,000	18,500
22/44	นางฉวีริษา ชุนเกาะ	20,000	16,000
23/44	นายสมพร ไชยสมนึก	20,000	20,000
24/44	นางสิรินทร เจริญผล	20,000	20,000
25/44	นายอุดมโชค ขามเกาะ	20,000	20,000
26/44	นางศรีพลอย ถมจอหอ	8,600	8,600
27/44	นายมานพ ปิ่นขำ	20,000	20,000
28/44	นายพรรคศักดิ์ จอมเกาะ	20,000	20,000
29/44	นางมาลัย มีระหันนอก	16,000	16,000
30/44	น.ส.ชูชื่น เจริญสุข	16,000	16,000
31/45	นางศรีวิมล ขามเกาะ	20,000	20,000
32/45	นางเกษร กัลยาณทริต	20,000	20,000
33/45	นางอุไร พิมพ์เกาะ	20,000	20,000
34/45	นางสมนึก งามสีไสย	20,000	19,500
35/45	นางไกล่รุ่ง ขามเกาะ	20,000	19,000
36/45	นางบุญมา จอมเกาะ	20,000	18,500
37/45	นายนิวัฒน์ อุดมมะดัน	25,000	20,000
38/45	นายอาคม สุनावี	22,000	20,000
39/45	นางทองดี ศรีสันเทียะ	28,000	20,000

สัญญาเลขที่	ชื่อ-สกุล ผู้ขอผู้	วงเงินที่ขอผู้	เงินที่คณะกรรมการ อนุมัติให้ผู้
40/45	นางแจ่ม ชุนเกาะ	20,000	20,000
41/45	นายสมใจ โพนเกาะ	20,000	20,000
42/45	น.ส.สุภารัตน์ ทรงจอหอ	20,000	20,000
43/45	นายมานัส ปิ่นจำ	20,000	20,000
44/45	นางกอบแก้ว เดชครุช	20,000	20,000
45/45	นายยอด พิมพ์เกาะ	20,000	20,000
46/45	นางศรีพลอย ถมจอหอ	20,000	20,000

ตารางที่ 9 รายชื่อผู้ได้รับอนุมัติเงินกองทุน (เงินฉุกเฉิน) ประจำปีงบประมาณ 2544-2545

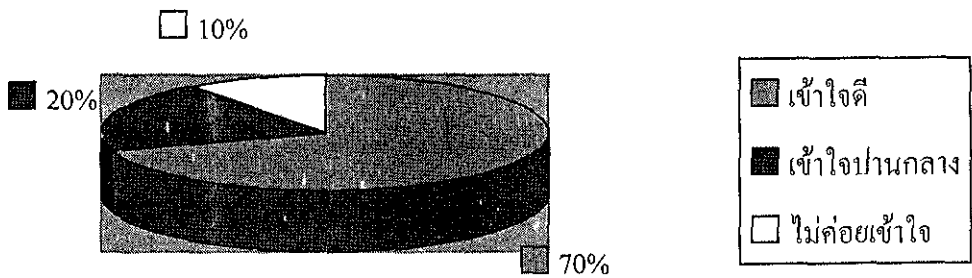
สัญญาเลขที่	ชื่อ-สกุล ผู้ขอผู้	วงเงินที่ขอผู้	เงินที่คณะกรรมการ อนุมัติให้ผู้
1/44	นางสมนึก งามสีไสย	5,000	5,000
2/44	นางไกล่รุ่ง ขามเกาะ	5,000	5,000
3/44	นางศรีวิมล ขามเกาะ	5,000	5,000
4/44	นางพิมพ์ ไพเกาะ	5,000	5,000
5/44	นางทุเรียน ยี่จอหอ	5,000	5,000
6/44	นางสุกัญญา ปิ่นจำ	5,000	5,000
7/44	นายบำรุง วัชรพาณิชย์	5,000	5,000
8/44	นายอาคม สุนาวิ	5,000	5,000
9/45	น.ส.พจนาด หมายเทียมกลาง	5,000	5,000
10/45	นายดวิล พันธุ์สวัสดิ์	5,000	5,000
11/45	นางคอรัก ไพเกาะ	5,000	5,000
12/45	นางพิมพ์ ไพเกาะ	5,000	5,000

สัญญาเลขที่	ชื่อ-สกุล ผู้ขอกู้	วงเงินที่ขอกู้	เงินที่คณะกรรมการ อนุมัติให้กู้
13/45	นายสำเร็จ หมายเทียมกลาง	5,000	5,000
14/45	นางสมจิตร โปมเกาะ	5,000	5,000
15/45	นางเฉล้ม ชุมเกาะ	5,000	5,000
16/45	น.ส.ณัฐริษา ชุมเกาะ	5,000	5,000
17/45	นางศรีวิมล ขามเกาะ	5,000	5,000

กระบวนการที่สี่มีการติดตามผลในการจ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในคำขอกู้ซึ่งจำนวนเงินผู้ที่ได้เงินกู้ของบ้านโคกไผ่น้อยมี 63 คน ยอดเงินที่ให้กู้เป็นจำนวน 934,760 บาท ปัจจุบันสถานะกองทุนหมู่บ้านโคกไผ่น้อยได้รับชำระคืนจากกลุ่มผู้กู้เงินแล้วจำนวน 93 ราย เป็นจำนวนเงิน 375,514.75 บาท

กระบวนการสุดท้ายเป็นการประเมินทัศนคติในด้านต่างๆ เกี่ยวกับกองทุน เช่นทัศนคติของชุมชนต่อกรรมการและกิจกรรมของกรรมการกองทุนนั้นเป็นไปในเชิงบวกเพราะคณะกรรมการที่เลือกมาเป็นการเลือกจากสมาชิก โดยเลือกจากผู้ที่มีความน่าเชื่อถือมีความรู้และความสามารถ การทำงานของคณะกรรมการดังกล่าวก็มีความโปร่งใสตรวจสอบได้และทัศนคติของชุมชนที่มีต่อนักศึกษากองทุนก็เป็นไปในทางบวกเช่นเดียวกันโดยส่วนใหญ่ชาวบ้านจะมีการช่วยเหลือและพึ่งพาตัวเองแต่ก็มีบางอย่างที่ต้องพึ่งพารัฐ เช่นด้านการเงิน โดยการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเป็นสิ่งที่สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นโดยชาวบ้าน มีการพึ่งพาตัวเองมากขึ้น มีการจัดกระบวนการทำงานเป็นทีมเช่น การร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องของการงานและการเงิน เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น มีการรวมกลุ่มกันผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย (ดูภาพประกอบ 2)

ภาพประกอบที่ 2 ทิศนคติของชุมชนต่อกองทุนหมู่บ้าน

ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุนสรุปได้ดังนี้คือ ส่วนใหญ่ประมาณ 70% ชาวบ้านมีความเข้าใจในเรื่องของกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี อีกประมาณ 20% ชาวบ้านมีความเข้าใจในเรื่องของกองทุนพอสมควร ที่เหลือประมาณ 10% ชาวบ้านไม่ค่อยมีความเข้าใจในเรื่องของกองทุน

ข้อ 1.5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

ในด้านศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น การที่จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากจะมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น พัฒนาการแล้ว นักศึกษาของทุนก็มีส่วนในการสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้ด้วย ประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้คือ การให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับกองทุนหรือในด้านการหาตลาดโดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง มีการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเพื่อการแสดงผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ชมพู่ ขนมหวาน อีกทั้งมีการจัดให้ไปดูงานในท้องที่เพื่อนำมาเป็นแบบอย่าง ซึ่งในการไปครั้งนั้น ได้รับการต้อนรับจากหมู่บ้านที่ได้ไปเป็นอย่างดีได้ทั้งข้อเสนอแนะวิธีการและความรู้อีกมากมายได้รับประโยชน์ในการไปครั้งนั้น แต่ก็มีอุปสรรคทางด้านค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นปัญหาหลัก

เพื่อให้เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งนั้น อันดับแรกนอกจากจะต้องมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แล้วในส่วนของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งขึ้น ประการต่อมาสิ่งที่มีผลทางอ้อมต่อการดำเนินงานก็คือความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อคณะกรรมการกองทุนเช่น ในกรณีที่ชาวบ้านมีทัศนคติในเชิงลบต่อกองทุนหรือคณะกรรมการกองทุนก็จะทำให้เกิดอุปสรรคในการบริหารกองทุน หรือในกรณีที่ชาวบ้านมีทัศนคติในเชิงบวกต่อคณะกรรมการกองทุนหรือกองทุนก็จะทำให้การบริหารกองทุนเป็นไปได้อย่างราบรื่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจไปด้วย จะต้องมีการเรียนรู้อย่างจริงจังด้วยตนเองศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพึ่งพาตนเองเพราะจะต้องเริ่มจากการพึ่งพาตนเองให้ได้เสียก่อนซึ่งนั่นก็หมายถึงการหาความรู้โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์นำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์แล้วเริ่มสร้างเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น โดยมีการรวมกลุ่มทำ

กิจกรรมร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้านนั้น ชาวบ้านจะต้องมีความสามัคคีความซื่อสัตย์การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม มีความยุติธรรม มีการยกย่องคนทำความดีเพื่อให้มีกำลังใจในการทำความคิดต่อไป หมั่นจัดการประชุมเสวนากันสม่ำเสมอเพื่อจัดทำแผนงานแก้ไขปัญหามุมชนอีกทั้งหาโอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ปัจจัยด้านบวกที่ส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังต่อไปนี้

1. มีสภาพภูมิศาสตร์ เช่นดิน น้ำ อุดมสมบูรณ์ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการทำการเกษตรเมื่อมีน้ำและดินอุดมสมบูรณ์จึงทำให้ผลผลิตมีปริมาณเพิ่มขึ้น เมื่อชาวบ้านกู้เงินไปทำการเกษตรจึงมีการชำระคืนตามกำหนดเวลาทำให้กระบวนการดำเนินงานของกองทุนไม่ประสบปัญหาในการส่งคืนเงินล่าช้า
2. เนื่องจากอาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้านเป็นอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับจ้าง ค้าขาย เกษตรกรรม รายได้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพดังกล่าวมีเพียงพอสามารถใช้เลี้ยงครอบครัวได้จึงเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานของกองทุนอีกด้านหนึ่งเพราะนอกจากเงินที่เกิดจากการกู้เงินไปทำกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ยังมีเงินเดือนหรือรายได้ประจำจากการทำงานมาใช้ในการหมุนเวียนด้วย
3. ลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ในเขตชุมชนเมือง การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว การสื่อสารและการโทรคมนาคมก็เป็นไปอย่างรวดเร็วด้วย
4. การที่หมู่บ้านมีอาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น ทำให้เกิดองค์การเครือข่ายในการเรียนรู้ด้วย
5. จำนวนพื้นที่ในการทำการเกษตร การที่ชาวบ้านมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองทำให้ได้รับรายได้ทั้งหมดโดยตรงไม่ต้องเสียค่าเช่าที่ดินในการทำการเกษตร
6. เนื่องจากในหมู่บ้านมีร้านค้าในหมู่บ้านเองจึงไม่ต้องไปซื้อของอุปโภค บริโภคจากหมู่บ้านอื่น เงินจึงหมุนเวียนอยู่ภายในหมู่บ้านของตนเอง
7. ในหมู่บ้านมีโรงสีที่ใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรครบวงจร ทำให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกสบายในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
8. การที่หมู่บ้านไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมก็เป็นปัจจัยด้านบวกด้านหนึ่งเพราะชาวบ้านจะได้รับอากาศที่บริสุทธิ์ไร้มลภาวะ

9. ด้านสาธารณูปโภค ในหมู่บ้านมีถนนคอนกรีต ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ใช้อย่างสะดวกสบายจึงหมดปัญหาในเรื่องดังกล่าว

10. ชาวบ้านมีการใช้ภาษาในการสื่อสารกันหลากหลายภาษา สามารถเข้าใจได้ทุกภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยกลาง ภาษาไทยโคราช และภาษาอีสาน

11. ในด้านความเชื่อต่างๆ สิ่งที่สร้างความสามัคคีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคือ มีวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อเดียวกัน โดยชาวบ้านจะร่วมกันไปทำบุญในเทศกาลต่างๆ เมื่อถึงประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีเข้าพรรษา ออกพรรษา ชาวบ้านจะให้ความสำคัญมาก อีกทั้งเมื่อมีการเลี้ยงศาลตาปู่บ้าน ชาวบ้านจะมาขุมนุมและปรึกษาหารือกันในการที่จะจัดงานต่างๆ นั้น

12. ทรัพยากรต่างๆ ของหมู่บ้าน เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ มีเพียงพอต่อความต้องการ

13. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดหมู่บ้านมีผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่มีทั้งความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบ เช่นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาอ.บ.ต. ดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หมู่บ้าน

14. ระเบียบกองทุนของหมู่บ้านที่ชาวบ้านร่วมกันร่างขึ้น เป็นเจตนารมณ์ที่แสดงร่วมกัน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ชาวบ้านทุกคนต้องการให้การดำเนินการบริหารกองทุนและหลักเกณฑ์ต่างๆ เป็นไปเช่นนั้น

15. การประชาสัมพันธ์ มีหอกระจายข่าวที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความทั่วถึงในการประชาสัมพันธ์ครบทั้งเนื้อหาและสาระและช่วงระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม

16. จำนวนคณะกรรมการ 15 คน เป็นไปตามคุณสมบัติข้อที่ 17 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 วิธีการได้มาของคณะกรรมการ โดยประธานกรรมการหมู่บ้านจัดประชุมประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เป็นไปอย่างสุจริต ยุติธรรม และมีการกำหนดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมีวาระสองปี นอกจากนี้ยังมีการกำหนดการพ้นจากตำแหน่งด้วย

17. บัณฑิตกองทุนมีส่วนช่วยในการสร้างองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์ และเป็นທີ່ปรึกษาในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

18. มีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน ระบบบัญชีกองทุน และเอกสารต่างๆ ไว้เป็นระเบียบ พร้อมทั้งสรุปอุปสรรคและปัญหาในการจัดทำเพื่อหาวิธีการแก้ไขและเพื่อให้การดำเนินการกระบวนการบริหารกองทุนเป็นไปโดยง่าย

19. กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน เป็นไปตามขั้นตอนมีขั้นตอนในการกู้ มีเอกสารประกอบการกู้ในการคัดเลือกผู้กู้ มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก พร้อมทั้งเหตุผลในการคัดเลือกผู้กู้ในการโอนเงินดำเนินการเป็นขั้นตอน ส่วนการรับชำระหนี้มีการชำระหนี้ตรงเวลาเป็นส่วนใหญ่

20. มีการส่งเสริมการใช้เงินกู้โดยการแนะนำวิธีทำธุรกิจ โดยผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญนอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือตลาดและวิธีการในการส่งเสริมการตลาด

21. เมื่อมีการกู้เงินกองทุนไปใช้แล้ว มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้นั้นมีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หลังจากการดำเนินการครบขั้นตอนการบริหารกองทุนมีการจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

22. ผลประโยชน์จากกองทุนนำมาจัดสรรตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกองทุน

23. ทัศนคติของชุมชนต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและกองทุนหนึ่งล้านบาทเป็นไปในเชิงบวก

ปัจจัยดังที่ได้กล่าวมานี้เป็นปัจจัยด้านบวกทั้งสิ้น ที่เป็นสิ่งที่จะส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ซึ่งนอกจากจะต้องมีการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาจำกัดอุปสรรคต่างๆ แล้วยังหาวิธีการที่นำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารกองทุนให้ดีขึ้นอีกด้วย โดยทั้งนี้การปฏิบัติงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการบริหารกองทุนจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ให้เป็นขั้นตอนและถูกต้อง

ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

1. เนื่องจากไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้านจึงทำให้เกิดการเสียด่าใช้จ่ายในการที่จะต้องไปศึกษาต่างพื้นที่
2. เมื่อเกิดการเจ็บป่วยไม่ได้รับการรักษาพยาบาลในทันที เนื่องจากไม่มีสถานพยาบาลในหมู่บ้าน
3. พื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่อื่น จึงทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น
4. เนื่องจากวัดเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านอย่างหนึ่งเป็นสถานที่ซึ่งคนจิตใจให้มีจิตสำนึกที่ดีขึ้น แต่เนื่องจากไม่มีวัดในหมู่บ้านจึงทำให้โอกาสในการเข้าวัดมีน้อยลงกว่าปกติ
5. ผู้กู้บางรายเป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ขาดวินัยและฝ่าฝืนระเบียบกองทุน ปฏิบัติตัวเป็นปรปักษ์ต่อกองทุน ชักนำชาวบ้านให้มอดคิดต่อคณะกรรมการและกองทุน

ปัจจัยดังที่กล่าวมานั้นเป็นปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แต่มีวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นระหว่างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกโดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันเช่น แข่งกีฬา นอกจากนี้ยังมี

การรณรงค์ให้มีการร่วมมือ และให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ อีกทั้งยังชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการบริหารกองทุนและผลจากการดำเนินงานบริหารกองทุนที่ถูกต้องพร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงผลดีและผลเสียของการไม่บรรลุเป้าหมายในการบริหารจัดการกองทุน

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล

การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยมีประเภทของการสร้างเครือข่ายคือ การจัดเวทีประชาคมในระดับอำเภอและตำบลในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกองทุน การวิเคราะห์ทำแผนแม่บทระดับหมู่บ้านและตำบล ปัญหาและแนวทางแก้ไขของการดำเนินงานและบริหารงานกองทุน

เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดเวทีประชาคม ในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดหลายพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม โดยการให้สมาชิกที่เข้าร่วมเวทีประชาคมจับคู่หรือจับกลุ่มพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว ในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนระดับตำบลยังมีกิจกรรมในการตอบตามความคิดเห็นเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในอดีตถึงปัจจุบันของชุมชนและความต้องการในอนาคต จัดให้มีการเสวนากันในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้คือ เงินกองทุนที่ได้รับเพียงพอหรือไม่ โครงการที่ทำเป็นโครงการอะไร เป็นโครงการที่มีอยู่แล้วหรือเป็นโครงการที่จัดขึ้นใหม่ เหตุผลและวิธีการในการเลือกทำโครงการ ผลประโยชน์ที่ได้รับ ปัญหาและอุปสรรคในการทำโครงการ ทิศนะคดีต่อกองทุนทั้งในด้านบวกและด้านลบ ต้องการความช่วยเหลือและจัดพัฒนาโครงการต่อไปอย่างไร โดยกลุ่มคนที่เชิญเข้าร่วมเครือข่ายการเรียนรู้คือ พัฒนาการ คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน บัณฑิตกองทุน

เมื่อจัดทำเวทีประชาคมดังกล่าวแล้ว มีการประเมินผลวัดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมเครือข่าย อีกทั้งประมวลผลประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย สรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป

ผลจากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ทำให้เกิดกระบวนการพึ่งพาตนเอง เกิดการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง เพราะการจัดกลุ่มเสวนาแสดงความคิดเห็นนั้น เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการบริหารกองทุน (คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน) จากประสบการณ์หรือการเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงภายในหมู่บ้านหรือตำบล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การวางแผน

มีการวางแผนขั้นตอนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยในการวางแผนนั้นมีการร่วมมือกันดังนี้ คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน บัณฑิตกองทุนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่วมกันวางแผนอย่างเป็นขั้นตอนและมีหลักการ ร่วมกำหนดขอบเขตต่างๆ

การประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางองค์กรของรัฐบางครั้งมีการจัดเวทีประชาคมกลางหมู่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์หรือประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายข่าว จัดทำเอกสารเชิงรายงานเพื่อให้ประธานกองทุนไปเผยแพร่แก่คณะกรรมการและสมาชิก รวมทั้งการบันทึกเทปและมอบหมายให้ประชาชนหรือประธานกองทุน ไปรับฟัง คณะกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้องเช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอ พัฒนาการชุมชน และเจ้าหน้าที่อื่นๆ เป็นต้น

นักศึกษากองทุนก็มีส่วนในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับชาวบ้าน เช่นการนำข่าวสารที่ได้รับมาแล้วสู่กันฟังและพิมพ์เอกสารแจกชาวบ้าน

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในหมู่บ้านและตำบล

- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในหมู่บ้าน ทำได้โดยบุคคลดังต่อไปนี้ ประธานกองทุน คณะกรรมการกองทุน โดยการจัดการประชุมนำความรู้ที่ได้มาเผยแพร่ให้แก่สมาชิก
- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในตำบล โดยการจัดการประชุมบุคคลดังต่อไปนี้ ผู้นำของแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นๆ เพื่อนำความรู้ไปเผยแพร่ให้แก่คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกในหมู่บ้านของตน

จัดเวทีประชาคมในระดับตำบล

สถานที่ในการจัดเวทีประชาคมในระดับตำบลคือ หอประชุมอำเภอมีนายอำเภอเป็นประธานการประชุม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างกองทุนหมู่บ้านในอำเภอเพื่อนำไปแก้ไขและปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องของตน อบรมการจัดทำบัญชีร่วมกันพร้อมทั้งจัดให้มีการตอบปัญหาหลายข้อสงสัย

จากนั้นได้ให้ผู้มาร่วมประชุมรับประทานอาหารร่วมกันเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำของแต่ละกองทุน ผลที่ได้จากการจัดเวทีประชาคมครั้งนี้อยู่ในระดับเป็นที่น่าใจมาจากผู้เข้าร่วมประชุมจะให้ความสนใจในการประชุมแล้ว การที่ชาวบ้านซักถามข้อสงสัยเป็นสิ่งที่แสดงออกว่าผู้เข้าร่วมประชุมสนใจและอยากจะได้รับความรู้จริงๆ ในการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็น โดยการแบ่งกลุ่มสมาชิกที่มาจากหมู่บ้านเดียวกันให้กระจายออกไปรวมกลุ่มกับหมู่บ้านอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นการแสดงถึงการประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการบริหารกองทุน

การประเมินผล

เมื่อมีการดำเนินงานตามขั้นตอนนี้ดังกล่าวแล้ว จึงจัดให้มีการประเมินผลและรายงานผลที่เกิดจากการจัดเวทีประชาคมพร้อมทั้งหาข้อดีและข้อเสียจากการจัดเวทีประชาคมนั้น เพื่อนำไปปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาการประชุมในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในหมู่บ้านและตำบล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการบริหารกองทุนในกรณีที่เป็นเครือข่ายในการเรียนรู้ที่ดีและนำไปแก้ไขการดำเนินงานบริหารกองทุนในกรณีที่มีข้อบกพร่อง

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทรศนะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผลที่ได้จากการดำเนินการบริหารกองทุนคือ ความเข้มแข็งของชุมชนนั้นแสดงให้เห็นว่าเงินกองทุนที่ได้รับจัดสรรมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนทำให้ชุมชนมีการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น ความเข้มแข็งของชุมชนบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้จากตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทรศนะของประชาชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังนี้

1. ด้านความสามัคคี สมาชิกในชุมชนบ้านโคกไผ่น้อยมีความสามัคคีกันมากเพราะสมาชิกเข้าประชุมทุกครั้ง และมีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการเงินและแรงงาน
2. ด้านความซื่อสัตย์ สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ครอบครัวและหมู่บ้าน ดังจะพิจารณาได้จากการที่ชาวบ้านชำระเงินกู้ตรงต่อเวลาเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้
3. ด้านการยกย่องการทำความดี สมาชิกมีการยกย่องคนทำความดีโดยการบอกเล่าต่อกันและมีการยกย่องคนทำความดีในระดับปานกลางคือ พอที่จะรู้ว่าใครบ้างแต่ไม่ทั้งหมดทั้งนี้เนื่องจากไม่มีความสนิทชิดเชื้อเท่าที่ควร
4. ด้านการช่วยเหลือกัน สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือกันมากเพราะช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ทุกครั้ง
5. ด้านการหาความรู้เพิ่มเติม สมาชิกในชุมชนมีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์
6. การมีอาชีพเลี้ยงครอบครัว สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ทุกครัวเรือน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน
7. ความอบอุ่นและความรักใคร่ปรองดองกัน สมาชิกในชุมชนมีความรักใคร่ปรองดองกันดีตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

8. ด้านการตั้งกลุ่มองค์กรของชุมชน สมาชิกในชุมชนมีการตั้งกลุ่มต่างๆ ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 5 องค์กร

9. ด้านการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนและผู้นำ มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในหมู่บ้านเป็นประจำโดยการประชุมหรือเสวนา โดยในหมู่บ้านมีการรับฟังความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

10. ทางด้านการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการและคนด้อยโอกาสในชุมชน มีองค์กรที่คอยดูแลและให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนดังกล่าวมาโดยตลอด

11. การมีคุณธรรม ยุติธรรม ของผู้นำ มีคุณธรรมและความยุติธรรมอยู่ในระดับดีมาก

12. การแก้ปัญหาของชุมชน สมาชิกในชุมชนมีการตั้งกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างมีขั้นตอนหาข้อสรุปที่เป็นเอกฉันท์

เมื่อมีการประเมินผลการดำเนินการบริหารเงินกองทุนจากข้อมูลต่างๆ แสดงให้เห็นว่า ชาวบ้านมีการพัฒนาขึ้นในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น มีความสามัคคี รักใคร่ปรองดองกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น นั่นก็เท่ากับแสดงให้เห็นว่ากองทุนบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์แล้ว

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล

สถานะของกองทุนหมู่บ้าน โลกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 10 จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โลกไผ่น้อย

วัน เดือน ปี	จำนวนครัวเรือน			จำนวนคน		
	ทั้งหมด	ที่เป็นสมาชิก	%	ทั้งหมด	ที่เป็นสมาชิก	%
1. วันแรกตั้ง	92	50	54.34	534	84	15.73
2. 31 กรกฎาคม 2545	92	63	68.47	534	121	22.65

เพื่อให้ทราบข้อมูลสมาชิกที่กู้เงินได้ใช้เงินไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เงินที่กู้ไปเพียงพอหรือไม่ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคลโดยใช้ข้อมูลต่างๆ เช่น อาชีพหลักหรืออาชีพรอง ผลการของการประกอบอาชีพ อุปสรรคในการประกอบอาชีพ หรือในด้านความเป็นอยู่ของครอบครัวในรายละเอียดต่างๆ เช่นจำนวนอายุ สถานภาพ การศึกษา นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ถึงสภาพการอยู่อาศัยและรายได้ของครอบครัวด้วย

ตารางที่ 11 กรณีที่ 1 นางสมนึก งามสีไส บ้านเลขที่ 109 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ-สกุล สมาชิกในครอบครัว	อายุ	อาชีพ	ระดับการศึกษา	รายได้ของ ครอบครัวต่อปี
1.นายคนัย งามสีไส	52 ปี	รัฐวิสาหกิจ	มัธยมศึกษาปีที่ 6	
2.นางสมนึก งามสีไส	49 ปี	ค้าขาย	ประถมศึกษาปีที่ 4	348,000
3.นายนฤพลธ์ งามสีไส	19 ปี	นักเรียน	กำลังศึกษาอยู่	
4.นายชนินทร์ งามสีไส	17 ปี	นักเรียน	กำลังศึกษาอยู่	

สภาพการอยู่อาศัยมีบ้านเป็นของตนเอง การประกอบอาชีพเพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว มีนางสมนึก งามสีไสเป็นหัวหน้าครอบครัวด้านเศรษฐกิจของครอบครัวมีรายได้จากการเกษตรทั้งที่ทำไร่ขาย ทำไร่กินเองและการไปหาจากแหล่งธรรมชาติโดยคิดรวมเป็นเงินต่อปี 6,000 บาท และรายได้อื่นที่เป็นตัวเงิน เช่น ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เป็นเงิน 5,000 บาท รวมรายได้ทั้งหมดของคนในครัวเรือน 348,000 บาทต่อปี

ตารางที่ 12 กรณีที่ 2 นายพิน จุลเกาะ บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ-สกุล สมาชิกในครอบครัว	อายุ	อาชีพ	ระดับการศึกษา	รายได้ของ ครอบครัวต่อปี
1.นายพิน จุลเกาะ	56 ปี	รับจ้างซักผ้า	ประถมศึกษาปีที่ 4	
2.น.ส.จิตติมา จุลเกาะ	25 ปี	รับจ้าง	ปริญญาตรี	169,800
3.น.ส.นิภาวรรณ จุลเกาะ	24 ปี	รับจ้าง	กำลังศึกษาอยู่	

สภาพการอยู่อาศัยมีบ้านเป็นของตนเอง การประกอบอาชีพเพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว มีนายพิน จุลเกาะเป็นหัวหน้าครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของครอบครัวมีรายได้ที่เกิดจากการรับจ้างซักผ้าและการรับจ้างจำนวน 196,800 บาทต่อปี

ตารางที่ 13 กรณีที่ 3 นางศรีพลอย ถมจอหอ บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ-สกุล สมาชิกในครอบครัว	อายุ	อาชีพ	ระดับการศึกษา	รายได้ของ ครอบครัวต่อปี
1.นางศรีพลอย ถมจอหอ	62 ปี	ค้าขาย	ประถมศึกษาปีที่ 4	108,000
2.นายเลศ ถมจอหอ	63 ปี	รับจ้าง	ประถมศึกษาปีที่ 4	

สภาพการอยู่อาศัยมีบ้านเป็นของตนเอง การประกอบอาชีพเพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว มีนางศรีพลอย ถมจอหอเป็นหัวหน้าครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของครอบครัวมีรายได้ด้านการเกษตร 7,000 บาทต่อปี และรายได้อื่นๆ อีก 7,000 บาท รวมรายได้ทั้งหมด 108,000 บาท

ตารางที่ 14 กรณีที่ 4 นายพงษ์สิทธิ์ มารศรี บ้านเลขที่ 52 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ-สกุล สมาชิกในครอบครัว	อายุ	อาชีพ	ระดับการศึกษา	รายได้ของ ครอบครัวต่อปี
1.นายพงษ์สิทธิ์ มารศรี	35 ปี	รับจ้าง	ประถมศึกษาปีที่ 6	
2.นางพรสุดา มารศรี	34 ปี	แม่บ้าน	ประถมศึกษาปีที่ 6	7,200
3.ค.ช.นาวิน มารศรี	8 ปี	นักเรียน	ประถมศึกษาปีที่ 1	
4.ค.ญ.เกวรินทร์ มารศรี	4 ปี	นักเรียน	อนุบาล	

สภาพการอยู่อาศัยมีบ้านเป็นของตนเอง การประกอบอาชีพเพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว มีนายพงษ์สิทธิ์ มารศรีเป็นหัวหน้าครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของครอบครัวมีรายได้ทั้งหมด 7,200 บาทต่อปี

ตารางที่ 15 กรณีที่ 5 นางอันธิกา โคมกระโทก บ้านเลขที่ 83 หมู่ที่ 4 บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อ-สกุล สมาชิกในครอบครัว	อายุ	อาชีพ	ระดับการศึกษา	รายได้ของ ครอบครัวต่อปี
1.นายวัชชัย โคมกระโทก	32 ปี	รับจ้าง	มัธยมศึกษาปีที่ 3	
2.นางอันธิกา โคมกระโทก	33 ปี	รับจ้าง	มัธยมศึกษาปีที่ 3	108,000
3.ค.ช.สหรัฐ โคมกระโทก	4 ปี	-	-	

สภาพการอยู่อาศัยมีบ้านเป็นของตนเอง การประกอบอาชีพเพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว มีนางอันธิกา โคมกระโทกเป็นหัวหน้าครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของครอบครัวรายได้จากค่าจ้างและรายได้อื่นรวมทั้งสิ้น 108,000 บาท

โดยสรุปบทที่ 4 ได้กล่าวถึงสภาพทั่วไปของหมู่บ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยพิจารณาตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและประเพณี โครงสร้างพื้นฐาน ด้านทรัพยากรต่างๆ ผู้นำชุมชน โครงการต่างๆ นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้านเรื่องผลของการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อีกทั้งยังพิจารณาถึงปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการพิจารณาถึงการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และทำให้เกิดการเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้านหรือตำบล ประกอบกับการพิจารณาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทฤษฎีของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติโดยการวิเคราะห์เจาะลึกข้อมูลรายบุคคล เพื่อให้เห็นถึงความชัดเจนในทุกด้านจากผลการวิเคราะห์จากกระบวนการดำเนินการบริหารกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ โครงการนี้โดยเงินดังกล่าวช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้ดีขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ของการประเมินดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน/ตำบล
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผู้ทำวิจัยดำเนินการประเมินโดยใช้ประยุกต์รูปแบบการประเมินแบบ ชิพฟ์ (CIPP) ของ Stufflebeam มาใช้ในการประเมินครั้งนี้ โดยกำหนดตัวชี้วัดขององค์ประกอบการประเมินด้านสถานะแวดล้อม (Context-C) ด้านปัจจัย (Input-I) ด้านกระบวนการ (Process-P) และด้านผลผลิต (Product-P) ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลในบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา ประกอบด้วยคณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งที่ได้รับอนุมัติให้กู้และสมาชิกทั่วไป ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำอาสา ผู้นำกลุ่มอาชีพ ตลอดจนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่างๆ โดยใช้แบบรายงาน (บร.) 12 แบบ (บร.1-บร.12) การสัมภาษณ์เพิ่มเติม การศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมเวทีชาวบ้าน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติและไม่ใช้สถิติ

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ได้ผลสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปและอภิปรายผล

1.1 สภาพทั่วไปของบ้านโคกไผ่น้อย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ที่มาของหมู่บ้านโคกไผ่น้อยนั้น เริ่มก่อตั้งในปีพ.ศ. 2467 หรือประมาณ 78 ปีมาแล้ว โดยเริ่มจากคนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากบ้านขนาย โดยมีผู้ใหญ่ช่วง โยธาสมบัติเป็นแกนนำในการอพยพปู่ ย่า ตา ยาย ประกอบด้วยครอบครัวคุณเขยนวน คุณเขยเกิด และครอบครัวคุณเขยดี เหตุที่มีการอพยพเนื่องจากบ้านขนายเกิดโรคระบาดขึ้นทำให้ผู้คนบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก เพื่อหนีจากโรคระบาดดังกล่าวจึงอพยพออกจากถิ่นฐานเดิม

สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของบ้านโคกไผ่น้อย ก่อนที่จะมีการตั้งหมู่บ้านขึ้นพบว่าสภาพเป็นป่าไผ่ ในปัจจุบันป่าไผ่ที่มีอยู่ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านได้หมดสิ้นไป คงเหลือแต่บ่อน้ำที่ชาวบ้านยังคงใช้สอยกันอยู่

อาชีพเดิมของชาวบ้านคือ ทำนา ทำไร่ ปลูกผักและหาปลา ในปัจจุบันอาชีพดังกล่าวก็ยังคงอยู่และได้เพิ่มอาชีพของประชากรในหมู่บ้านขึ้นใหม่ประกอบด้วย เกษตรกรรม รับจ้าง ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างทั่วไป ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ เลี้ยงสัตว์และค้าขาย

ด้านสาธารณูปโภคแต่เดิมไม่มีไฟฟ้า น้ำประปาและถนนคอนกรีต ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงคือ มีถนนคอนกรีตสร้างขึ้นเมื่อพ.ศ. 2539 ระบบไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อพ.ศ. 2517 ระบบประปาหมู่บ้านสร้างขึ้นเมื่อพ.ศ. 2541 ถนนในหมู่บ้านทั้งหมดยาว 1,980 เมตร

ลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้านโคกไผ่น้อยเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ติดริมถนนมิตรภาพหนองคาย มีอาณาเขตติดต่อกับบ้านขนาย ไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้านแต่นักเรียนมักเดินทางไปเรียนตามโรงเรียนประจำจังหวัดและมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านโคกไผ่น้อยชาวบ้านมีอาชีพหลักจากอาชีพรับราชการทั้งหมด 57 ครอบครัว ธุรกิจส่วนตัวเช่น บ้านเช่าหรือหอพัก 7 ครอบครัว และการทำเกษตรโดยแบ่งเป็นการทำนา 21 ครอบครัว ผู้มีอาชีพทำนาแต่ไม่มีที่เป็นของตนเองมี 5 ครอบครัว การค้าขาย 9 ครอบครัว รับจ้าง 2 ครอบครัว มีโรงสี 1 โรง ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อเจ็บป่วยไปรับการรักษาพยาบาลที่สถานีอนามัยบ้านขนายและโรงพยาบาลในตัวจังหวัด

ด้านวัฒนธรรมประเพณีภาษาที่ใช้สื่อสารกันคือภาษาไทยโคราชและภาษาอีสาน ประเพณีที่สำคัญเช่น ประเพณีเลี้ยงศาลตาปู่ ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแรกนาขวัญ ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีเข้าพรรษาและออกพรรษา เป็นต้น

โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรมีไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ศาลาประชาคม และหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน จำนวนและสภาพทรัพยากรมีป่าไม้เพียงเล็กน้อย แหล่งน้ำเป็นลักษณะสระน้ำแต่ไม่สามารถใช้ได้ตลอดปี และบ่อน้ำบาดาลจำนวน 34 บ่อ สามารถใช้ได้ตลอดปี

โครงการพัฒนาที่ผ่านมาทั้งโครงการของภาครัฐเช่น ทำถนนคอนกรีตเมื่อปีพ.ศ. 2539 โครงการสนามกีฬา ได้รับเงินงบประมาณจากโครงการมิยาซาว่า ในปีพ.ศ. 2540

1.2 การบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ข้อ 1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือสวัสดิการของสมาชิก

กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนของหมู่บ้านโคกไผ่น้อยมีขั้นตอนโดยสรุปดังต่อไปนี้ ผู้ประสงค์จะกู้เงินกองทุนต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน ตามหลักเกณฑ์ของระเบียบกองทุน หลังจากนั้นผู้กู้ต้องยื่นเอกสารขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาว่าสมควรอนุมัติให้ได้รับเงินกู้แล้ว ธนาคารจะดำเนินการโอนเงินผ่านทางบัญชีธนาคารให้แก่ผู้กู้ เมื่อถึงกำหนดชำระเงินให้ผู้กู้นำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยมาชำระ ณ ที่ทำการกองทุนหมู่บ้านหรือชำระด้วยตนเองที่ธนาคาร

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการกู้มีดังนี้ แบบคำขอกู้ ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน สมุดบัญชีธนาคารออมสิน ใบถือหุ้นเงินฝากประจำ ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการกู้ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการจัดทำเอกสารคำขอกู้ ผู้ค้าประกันและขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการกู้เงิน

การคัดเลือกผู้กู้มีหลักเกณฑ์และเหตุผลในการคัดเลือกดังนี้ โครงการที่นำเสนอสามารถดำเนินการได้ ต้องถือหุ้นตามระเบียบกองทุน วงเงินกู้ไม่เกินที่ระเบียบกองทุนกำหนด ผู้ค้าประกันครบถ้วน และเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านตามระยะเวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควร ส่วนปัญหาและอุปสรรคไม่ค่อยพบปัญหาในส่วนนี้เพราะชาวบ้านปฏิบัติตามระเบียบกองทุนอย่างเคร่งครัดอยู่แล้ว

เมื่อมีการชำระเงินต้นและดอกเบี้ยแล้ว มีการจัดสรรเงินดังกล่าวเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้และนำเงินไปหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หมู่บ้าน โดยจัดสรรเป็นเงินปันผล ค่าหุ้น เงินประกันความเสี่ยง เงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ เงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน เงินทุน

การศึกษา เพื่อเป็นเงินสมทบกองทุน สวัสดิการสมาชิก สาธารณประโยชน์ ทุนคนพิการ คนชรา ผู้ด้อยโอกาส และทุนจัดสรรในส่วนอื่นๆ

สถานะของกองทุนหมู่บ้านโลกไผ่น้อยมีจำนวนสมาชิกในวันเริ่มก่อตั้งกองทุน 84 คน ปัจจุบันจำนวนสมาชิกเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 121 คน เพราะชาวบ้านต้องการนำเงินไปใช้ในการประกอบอาชีพมากขึ้น บ้านโลกไผ่น้อยมีการอนุมัติเงินกู้ทุกเดือนโดยในแต่ละเดือนมีจำนวนผู้กู้ไม่แน่นอน จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้มีจำนวน 63 คนจากจำนวนสมาชิกทั้งหมด วงเงินที่มีผู้มาขอกู้แยกเป็นเงินสามัญ 46 คน จำนวน 899,160 บาท วงเงินที่คณะกรรมการอนุมัติให้กู้จำนวน 849,760 บาท และเงินฉุกเฉิน 17 คน รวมวงเงินที่ขอกู้จำนวน 85,000 บาท วงเงินที่คณะกรรมการอนุมัติให้กู้จำนวน 85,000 บาท ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้งหมด 934,760 บาท ยอดผู้ชำระคืนเงินกู้ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2545 จำนวน 92 ราย รวมเป็นเงิน 374,514.75 บาท เงินที่ได้มาดังกล่าวยังไม่มี การจัดสรรผลประโยชน์ใดทั้งสิ้นเนื่องจากยังไม่ครบกำหนดหนึ่งปีของการบริหารกองทุน เมื่อมีการประเมินผลแล้วปรากฏว่าการใช้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ชาวบ้านได้มีการนำเงินกองทุนจากการกู้มาหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตทางการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ การบริการ อุตสาหกรรมในครัวเรือน อีกทั้งยังนำเงินดังกล่าวมาสร้างงานสร้างรายได้หรือสวัสดิการของสมาชิกกล่าวคือ นำเงินดังกล่าวมาเป็นทุนในการประกอบธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไร นำไปใช้ในการดำรงชีวิตและเป็นทุนในการทำธุรกิจต่อไป ชาวบ้านใช้ประสบการณ์จากการนำเงินดังกล่าวมาเป็นแนวทาง หาข้อดี ข้อเสียและวิธีการใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอาชีพให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีการสร้างองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ กับชุมชนอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ๆ และนำมาผสมผสานกับความรู้เดิม กองทุนหมู่บ้านได้สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านทำให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ข้อ 2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

ในการบริหารจัดการกองทุนมีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารงานจำนวน 15 คน มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1 ปี ผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการต้องผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้ที่มิถูกลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน มีความรู้ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ วิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการใช้วิธีการคัดเลือกโดยจัดประชุมประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอชื่อและมีมติเห็นชอบจากที่ประชุมและทำการเลือกตำแหน่งกัน โดยมีที่ปรึกษา คือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้นำชุมชน

การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการมีการกำหนดไว้เช่น คณะกรรมการจะพ้นตำแหน่งเมื่อตาย ครบกำหนดวาระ ลาออก หรือมีเหตุอื่นอันสมควร

การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน มีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านโดยประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเพื่อจัดตั้งระเบียบกองทุนหมู่บ้านมีผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำระเบียบกองทุนมีบ้างในบางประการเช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับเรื่องการค้ำประกัน จำนวนผู้ค้ำประกัน เบี้ยปรับ อัตราดอกเบี้ยรายปี แต่ก็สามารถตกลงกันได้เป็นเอกฉันท์

เมื่อมีการจัดทำระเบียบกองทุนดังกล่าวแล้ว ขั้นตอนต่อไปมีกระบวนการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนการกู้โดยมีคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุนร่วมกันจัดทำ ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการไม่เข้าใจ หรือเข้าใจไม่ถูกต้องในการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนการกู้ จากขั้นตอนดังกล่าวได้มีการจัดทำเอกสารต่างๆ ไว้โดยประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุนร่วมกันจัดทำ เสร็จจากขั้นตอนดังกล่าวขั้นตอนต่อไปคือการรับสมัครสมาชิกโดยมีกำหนดในการรับสมัครสมาชิกและได้กำหนดคุณสมบัติในการรับสมัครสมาชิกไว้ เช่นผู้เป็นสมาชิกต้องมีคุณสมบัติครบตามข้อบังคับ ยื่นความจำนงหรือสมัครเป็นสมาชิกโดยคณะกรรมการอนุมัติ เมื่อเห็นควรสมาชิกเสียค่าธรรมเนียมในการสมัคร การกำหนดประเภทสมาชิกมีทั้งสมาชิกที่เป็นองค์กรและรายบุคคลแต่กรณีนี้มีการดูแลเฉพาะรายบุคคลเท่านั้น สุดท้ายมีการกำหนดการหมดสภาพของสมาชิกว่าหากผู้เป็นสมาชิกตาย ลาออก วิกลจริต ฝ่าฝืนระเบียบกองทุนหรือที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกก็เป็นอันสิ้นสุดการเป็นสมาชิก

เมื่อผู้เงินกองทุนไปแล้วก็มีการส่งเสริมให้ใช้เงินกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือโครงการโดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาให้คำแนะนำในการนำเงินไปพัฒนาอาชีพ เช่นแนะนำวิธีทำธุรกิจหรือการช่วยเหลือขาดให้ อีกทั้งยังมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินผู้ว่ามีการใช้เงินผู้ไปผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ เมื่อเสร็จตามกระบวนการดังกล่าวก็จัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานเมื่อชาวบ้านนำเงินต้นและดอกเบี้ยมาชำระ ก็นำเงินดังกล่าวมาจัดสรรให้เกิดประโยชน์ตามที่ได้กำหนดแผนงานไว้

ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน การที่ให้ชาวบ้านดำเนินการบริหารกองทุนด้วยตัวเองอย่างเป็นขั้นตอนทำให้เกิดความเข้มแข็ง มีความรักความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยทั่วไปการได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการมีขั้นตอนที่ซับซ้อนไม่สามารถที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของชาวบ้านได้ทันท่วงที การที่ปล่อยให้ชาวบ้านบริหารเงินกองทุนกันเองทำให้เม็ดเงินไปสู่ชาวบ้านโดยตรงสามารถนำเงินไปบรรเทาความเดือดร้อนได้เร็วกว่าทางราชการเป็นการสอนชาวบ้านไปในตัวให้ได้รับความรู้และข่าวที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อนหรือได้รู้มาแล้วให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมในทุกๆ เรื่อง อีกทั้งยัง

เป็นการกระตุ้นให้ชาวบ้านรู้จักแสวงหาความรู้จากสิ่งต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับความรู้ของตน ที่มีอยู่แล้วและความรู้ที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเครือข่ายต่างๆ

ข้อ 3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหา ของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

การสร้างศักยภาพของตนเองในด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้มีกระบวนการ สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างศักยภาพดังกล่าว โดยการปรึกษาหารือกัน วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งหาวิธีแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมทั้งที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเองและได้รับความรู้จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหาความรู้จากสื่อ ต่างๆ หรือองค์กรเครือข่ายภายในและภายนอกหมู่บ้าน

กระบวนการพึ่งพาตนเองเป็นสิ่งที่ภาครัฐมีความต้องการที่จะให้บรรลุตามวัตถุประสงค์มากพิจารณาจากการให้ชาวบ้านดำเนินการบริหารกองทุนด้วยตนเอง พบปัญหาด้วยตนเอง และหาทางแก้ไขด้วยวิธีการและความคิดจากประสบการณ์ที่ได้บริหารกองทุนมา

จากการประเมินผลสามารถสรุปได้พอสังเขปว่าชาวบ้านมีศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งก็เกิดจากการพึ่งพาตนเองในบางส่วน และการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในบางส่วนแต่ผลที่ได้รับจากการช่วยเหลือตนเองเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาไปในทางที่ดีได้

ข้อ 4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและภูมิคุ้มกัน

จากวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อให้ชาวบ้านนำเงินดังกล่าวไปเป็นทุนหมุนเวียนมี การส่งเสริมการออมทรัพย์ การดำเนินการบริหารการกู้ยืมโดยการให้บริการเงินกู้เป็นการกระตุ้น เศรษฐกิจอย่างหนึ่งให้ชาวบ้านตื่นตัวที่จะนำเงินกองทุนดังกล่าวไปสร้างรายได้และพัฒนารายได้ นอกจากนี้เงินกองทุนดังกล่าวยังมีส่วนทำให้มีการพัฒนาจิตใจของสมาชิกให้มีคุณธรรมมีความ ซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่ตัว การกระตุ้นเศรษฐกิจอาจทำได้จากการประชาสัมพันธ์จากผู้นำหรือประธาน กองทุนหรือบัณฑิตอาสาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ยังมีการเตรียมความพร้อมในด้านการ สร้างความรู้ความเข้าใจต่อคณะกรรมการเพื่อนำไปเผยแพร่ให้แก่สมาชิก

จะเห็นได้ว่ากระบวนการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำให้เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมี ภูมิคุ้มกันเพราะชาวบ้านได้รับความรู้แล้วนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน การทำธุรกิจของตนอีกทั้ง ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกระบวนการทำงานให้มีระบบขั้นตอนและถูกต้องยิ่งขึ้น

จากการประเมินผลในด้านเศรษฐกิจหลังจากที่ชาวบ้านได้รับเงินกองทุน เพื่อนำไป ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุในคำขอผู้เงินกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ชาวบ้านได้นำเงินดังกล่าวไปใช้ ในการสรรหาวัตถุดิบ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อนำมาแปรรูปผลผลิตที่ได้เพื่อนำไปจำหน่ายให้เกิดรายได้

ชาวบ้านมีความตื่นตัวในการทำธุรกิจมากทำให้เกิดภูมิคุ้มกันอย่างหนึ่งจากการได้รับการกระตุ้นทางเศรษฐกิจนั้น

ข้อ 5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

ในด้านศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ การที่จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจนอกจากจะมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหลักแล้ว ปรธาณกองทุน ผู้นำหมู่บ้านและบัณฑิตกองทุนยังมีส่วนในการสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้คือ การให้ความรู้โดยการจัดเวทีประชาคมเพื่อแสดงผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน

ในด้านศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านสังคม การที่จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านสังคมบุคคลผู้มีความสำคัญในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปรธาณกองทุน ผู้นำหมู่บ้านและบัณฑิตกองทุน ประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้คือจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันทั้งในหมู่บ้านเดียวกันและนอกหมู่บ้านเพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น

หลังจากมีกระบวนการสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมขึ้นแล้วผลที่ได้รับจากกระบวนการดังกล่าวคือ ชาวบ้านมีรายได้จากการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุในคำขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้านทำให้เกิดการหมุนเวียนของเม็ดเงินภายในหมู่บ้านและภายนอกหมู่บ้านนอกจากนี้การที่ชาวบ้านได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความสมัครสมานสามัคคี รักใคร่ปรองดอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจกันเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสในทุกๆ ด้านให้แก่ชาวบ้าน ให้ได้รับประโยชน์จากกองทุนนั้น

1.3 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ปัจจัยด้านบวกที่ส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านมีดังต่อไปนี้ การปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะกรรมการไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการตรวจสอบกำกับดูแลการจัดสรรผลประโยชน์กองทุน ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารกองทุน ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการรับสมัคร จัดทำทะเบียนสมาชิก และหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย การดำเนินงานของคณะกรรมการได้ดำเนินการไปอย่างซื่อสัตย์โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ บุคคลผู้มีส่วนส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายกองทุนยังประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐและบัณฑิตกองทุนในส่วนของการให้ความรู้และคำปรึกษา

ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมีดังต่อไปนี้ การขาดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ขาดวินัยและขัดต่อระเบียบกองทุน

วิธีการส่งเสริมปัจจัยด้านบวกเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านทำได้โดยมีการยกย่องคนทำความดีโดยการให้รางวัลตอบแทนส่วนวิธีการแก้ปัญหาการขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนทำได้โดยจัดให้ทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งให้เห็นถึงประโยชน์ของเงินกองทุนเป็นต้น

1.4 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล

การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทำได้โดยการร่วมมือกันวางแผนระหว่างคณะกรรมการกองทุนสมาชิกกองทุน เจ้าหน้าที่ของรัฐและบัณฑิตกองทุน โดยการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีการจัดเวทีประชาคมกลางหมู่บ้านเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในหมู่บ้านและทำการประเมินผลที่ได้จากการจัดเวทีประชาคมนั้น นอกจากนี้จะมีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในหมู่บ้านแล้ว ยังมีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในระดับตำบลอีกด้วย โดยการจัดเวทีประชาคมระดับตำบลและจัดการประเมินจากการจัดเวทีประชาคม

เมื่อมีกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในหมู่บ้านและตำบลเพื่อให้มีความเชื่อมโยงกันโดยการจัดเวทีประชาคมเพื่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกันผลที่ได้รับดังกล่าวทำให้ชาวบ้านมีความรู้และเกิดประโยชน์ในหมู่บ้านของตนอีกทั้งเป็นการได้รับรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของหมู่บ้านอื่นๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางที่จะนำมาพัฒนาความรู้ของตนในกระบวนการต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น

1.5 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งชุมชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หลังจากที่มีกระบวนการดำเนินการบริหารกองทุนแล้วสิ่งที่ได้รับคือชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ตัวชี้วัดดังกล่าววัดจากความสามัคคี ความซื่อสัตย์ การช่วยเหลือกัน การยกย่องคนทำความดี โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม ชาวบ้านมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ดีขึ้น ครอบครัวมีความอบอุ่นรักใคร่ปรองดองกัน ในด้านเศรษฐกิจมีการรวมกลุ่มประชุมหรือจัดเสวนาสมาเสมอ ในด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยมีผู้นำที่มีความรู้ ความยุติธรรมในการร่วมกันจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชนครั้งนี้ชาวบ้านจึงมีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนและคณะกรรมการ

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งตามทัศนะของประชาชนบ้านโคกไผ่น้อย ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งตามทัศนะของชาวบ้านจากผลการดำเนินการบริหารกองทุนด้านความสามัคคีสมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีกันมาก มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ครอบครัว และ

หมู่บ้าน เมื่อมีการทำความดีในระดับปานกลางโดยที่สมาชิกมีการยกย่องคนทำความดีโดยการบอกเล่าต่อๆ กัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งในประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมสมาชิกในชุมชนมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ทุกครั้งหรือปี มีความรักใคร่ปรองดองกันดีนอกจากนี้สมาชิกในชุมชนมีการตั้งกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น กลุ่มฌาปนกิจ เป็นต้น เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นได้ทำการจัดเวทีประชุมเสวนาโดยการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในหมู่บ้าน บุคคลผู้ทำหน้าที่ในการประชุมคือผู้นำของชุมชนซึ่งมีความรู้ มีคุณธรรมและความยุติธรรม เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน

จากการประเมินผลพิจารณาจากตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านจะเห็นได้ว่าชาวบ้านได้รับประโยชน์จากการดำเนินการบริหารกองทุนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ทางอ้อมคือชาวบ้านมีคุณธรรม มีความสามัคคีกันมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะ

- 2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับกองทุน
 - 2.1.1 ควรจะมีการเพิ่มผู้กำกับให้มีจำนวนผู้กำกับมากขึ้น
 - 2.1.2 ควรจะมีการยืดหยุ่นระยะเวลาชำระหนี้แก่ผู้ที่ประสบปัญหาในการประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ เช่น ในฤดูแล้งผลผลิตทางการเกษตรไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้
- 2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
 - 2.2.1 ควรจะมีผู้มีความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีไว้ประจำหมู่บ้าน หรือตำบลละหนึ่งคน
 - 2.2.2 การบริหารจัดการกองทุนควรจะได้รับ การสนับสนุน ในส่วน ของ ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ เช่น ค่าถ่ายเอกสาร ค่าวัสดุอุปกรณ์
- 2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
 - 2.3.1 ชาวบ้านที่นำเงินไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรมอาชีพเมื่อได้ผลผลิตมาแล้วขาดตลาดรองรับ ควรจะได้มีการจัดหาตลาดรองรับผลผลิตนั้น
 - 2.3.2 การที่ชาวบ้านนำเงินกู้ไปพัฒนา กิจกรรมอาชีพที่ตนทำอยู่แล้วหรือที่จะนำไปสร้างอาชีพใหม่ควรได้รับความรู้ที่ถูกต้องในการบริหารจัดการ

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีบัณฑิตกองทุนเข้าไปในหมู่บ้าน

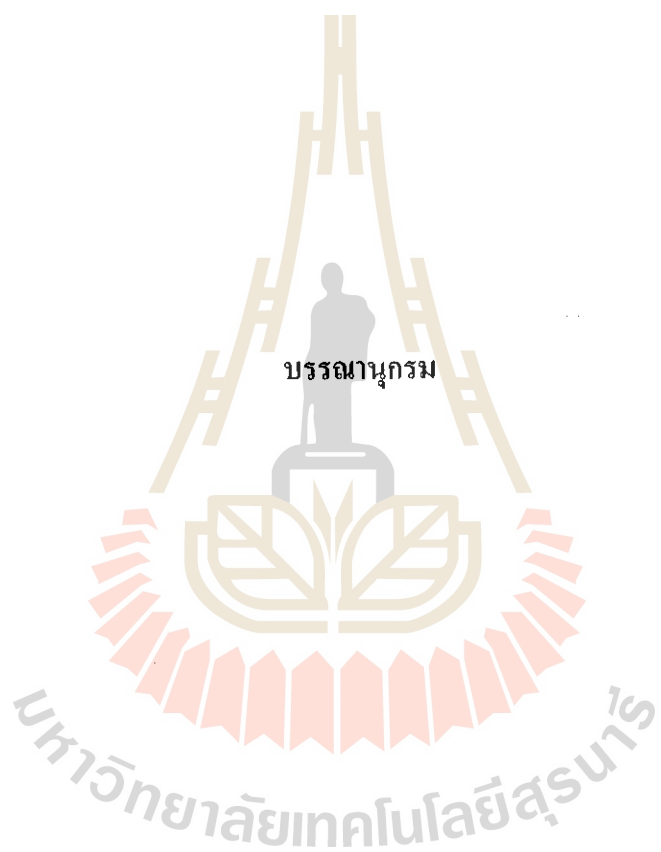
2.4.1 เมื่อพิจารณาจากความเป็นจริงแล้ว บัณฑิตกองทุนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของโครงการทำการวิจัยและประเมินผลเท่านั้น แต่ในการดำเนินการบริหารกองทุนคณะกรรมการกองทุนมีความรู้ความสามารถในการบริหารกองทุนคืออยู่แล้ว บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านมีแต่เพียงให้คำปรึกษาในบางเรื่องเท่านั้น

2.4.2 การที่บัณฑิตกองทุนเข้าไปในหมู่บ้านก็เพื่อที่จะวิจัยและประเมินผลการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้าน และเพื่อให้ทราบว่ากองทุนหมู่บ้านก้าวหน้าไปได้มากน้อยเพียงใดขณะนี้ไม่จำเป็นต้องมีบัณฑิตประจำทุกหมู่บ้าน แต่ควรจะมีไว้สำหรับวิจัยและประเมินผลเพียงตำบลละหนึ่งคน

2.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าหรือการวิจัยต่อไป

2.5.1 ควรจะจัดให้มีการศึกษาค้นคว้าหรือทำการวิจัยต่อไป โดยบัณฑิตกองทุนที่ประจำอยู่ในแต่ละตำบลนั้นเป็นผู้รายงานผลการวิจัยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.5.2 เมื่อทำการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยแล้วควรจะเผยแพร่อย่างเป็นทางการเพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด และอำเภอ เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544.
- คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมือง. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544.
- เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ. หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร, 2531.
- จำเนียร สุขหลายและคณะ. “รูปแบบการประเมินแบบซิปฟ์โมเดล,” ใน รวมบทความทางการ ประเมินโครงการ. หน้า 221-หน้า 234. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- เฉลียว บุรีภักดีและคณะ. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสถาบัน ราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. ม.ป.ท. : 2529.
- พัฒนา กิติอาษา. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการวิจัยชุมชน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2545.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.